קנין הלכה

4

מראי מקומות

מס' 3

חודש תמוז תשפ"ד

יו"ד הלכות נדה

סימן קפט סעיף יג עד סוף הסימן

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחיזוק ועידוד לימוד התורה

קנין הלכה

לתשומת לבכם: במראי מקומות אלו הושקע עמל רב. אין להעתיק, לצלם וכד' ללא קבלת אישור בכתב מ"דרשו"

קנין הלכה

מראי מקומות

סי' קפט

סעיף יג

בסעיף זה כלולים כמה יסודות בדיני וסתות, כמו"כ מובא ברמ"א סדר החששות לאשה שאין לה וסת קבוע.

<u>דין עונות לענין קביעת וסתות</u>

הדין הראשון מקורו בדברי הראב"ד [בבעלי הנפש] והוא דאין האשה קובעת וסת אלא אם ג' הראיות היו באותה עונה, והיינו דאף אם ראתה ג"פ בראש חודש, אינה קובעת וסת לר"ח, אלא אם ג' הראיות היו כולן בעונת היום או כולן בעונת הלילה.

וביאור הדבר דגם העונות נחשבות גורם לראייה, שהרי מה"ט חוששת לכל היום או לכל הלילה, וא"כ אין די שיהיו ג' ראיות שוות בימים [היינו ימים של כד שעות] אלא בעינן שיהיו הראיות שוות גם בעונות.

ולענין וסת הפלגה, עיין פת"ש שהביא תשובת נוב"י [תניינא סי' פג] ששם הובא בשם גדול אחד, דבוסת הפלגה מחשבין הפלגת עונות, ואם ראתה ביום ראשון ואחר ד' שבועות ראתה במוצאי שבת [והוא יום כט מהראייה הראשונה - כשמונים את יום הראייה הראשונה ואת יום הראייה השנייה], תחוש בפעם הבאה אחר ד' שבועות ליום השבת בעונת היום [ואותו יום שבת אינו יום כט מראייתה אלא יום כח].

והנוב"י נחלק עליו וכתב דלא משמע כן מלשון הראב"ד. אמנם דעת הנוב"י עצמו בדבר אינה מבוארת היטב, והפת"ש נתקשה בזה.

ועיין חזו"א [יו"ד סי' פה ס"ק ע] שכתב, "ובודאי עיקר פרקי ההפלגה הם בימים [של כד שעות] אלא שטבע הוסת לקבוע עונה, וכל שלא קבעה עונה אין אלו ראיות מסודרות".

והנה וסת הפלגה נקבע מארבע ראיות שביניהן שלש הפלגות, ודנו האחרונים אם כדי לקבוע וסת בעינן שכל ארבע הראיות יהיו באותה עונה, או דלגבי הראייה הראשונה לא קפדינן אם היא ביום או בלילה, דאין היא נחשבת חלק מהוסת אלא שממנה מתחיל מנין ההפלגה, וכיון שעיקר ההפלגה הוא בימים ולא בעונות, א"כ אם ראתה בלילה והפליגה [לדוגמא] כח יום וראתה ביום, ושוב הפליגה שתי פעמים נוספות הפלגת כח וראתה ביום, קבעה וסתה.

ובשו"ת נוב"י [שם] נקט דאין מתחשבין בראייה הראשונה ודי בזה שג' הראיות הבאות יהיו באותה עונה. [ועיין חזו"א (סי' פה ס"ק עב) שנסתפק בזה והניח בצ"ע].

וכתב בשיעורי שבט הלוי בשם ספר תפארת למשה דאם אנו רואים שיש לה וסת קבוע לדילוג עונות, ה"ז וסת קבוע, כגון שראתה ביום ל' ואח"כ בליל לא ואח"כ ביום לא, ובספר פרי דעה פקפק בזה.

<u>דיני חששות הוסתות [באשה שאין לה וסת]</u>

הרמ"א הביא באריכות את לשון הרמב"ן בהלכותיו [המובאת בטור] בענין החששות באשה שעדיין לא קבעה וסת, והזכרו כאן חששות של וסת החודש ווסת הפלגה ולא הוזכר כלל חשש עונה בינונית, ועיין ש"ך [ס"ק ל] שהקשה זאת, ולמד מזה הש"ך שעונה בינונית היא יום החודש, עיי"ש. והט"ז נקט שאכן צריך לחוש גם לעונה בינונית, וס"ל שעונה בינונית הוא ביום ל'.

ומצינו בזה כמה דינים ונביאם בקצרה:

א. כל ראייה מחדשת בה שלשה חששות, וסת החודש של ראייה זו, וסת הפלגה, ועונה בינונית.

קנין הלכה

מראי מקומות

ב. מלבד זה צריך לראות אם הראייה הנוכחית עקרה את החששות של הראיות הקודמות או לא, דחשש שלא נעקר צריך לחוש לו גם עתה אחר הראייה הנוכחית.

<u>כללי דיני עקירת וסת שאינו קבוע</u>

א. וסת שאינו קבוע נעקר בפעם אחת, ואפילו ראתה בו ב' פעמים נעקר הוא בפעם אחת וצריכה בדיקה ביום הוסת, אמנם בדיעבד שלא בדקה נעקר הוסת כיון שאינו וסת קבוע ולא הרגישה בביאת דם. [אמנם וסת קבוע אינו נעקר אלא בג' פעמים שיבוא יום וסתה ולא תראה בו, וגם תבדוק ותמצא טהורה].

ב. עקירת וסת החודש [שאינו קבוע] היא ע"י שבא יום החודש ולא ראתה בו.

ג. אמנם אם הקדימה לראות והמשיכה ראייתה גם ביום החודש, כגון שבחודש הראשון ראתה בטו לחודש ובחודש השני ראתה ביד בחודש ונמשכה ראייתה גם ביום טו אין זו עקירה, דסו"ס ראתה דם עכשיו ביום טו ואין לנו הוכחה שהיום הזה אינו גורם לה ראיה.[1]

וגם סוברים דהפלגה קצרה אינה עוקרת, אלא חוששת ליום לב מיום שראתה בו דהיינו יום כב, [מלבד הא דחוששת ג' חששות מיום ראיית כב, דהיינו יום החודש, הפלגת כב ועונה בינונית].

ד. לענין עקירת וסת הפלגה שאינו קבוע יש להבחין בין שני אופנים:

א. אם הראייה הנוכחית ארוכה יותר מהקודמת כגון שבפעם הקודמת הפליגה כב יום והפעם הזו לב יום, נעקר חשש כב יום שהרי הגיע יום כב ולא ראתה.

ב. אם הראייה הנוכחית קצרה יותר מהראייה שקדמה לה, כגון שבפעם הקודמת הפליגה לב יום ובפעם הזו כב יום, נאמרו בזה ג' דעות בפוסקים:

א) הרמ"א והט"ז סוברים דעדיין לא נעקר חשש הראייה הקודמת עד שיגיע היום שבו היתה אמורה לראות לפי אותה ראייה, [ובדוגמא הנ"ל שיעברו י' ימים אחר ראיית כב, והוא יום לב מהראייה הקודמת שהיתה ללב]. ואם יבוא אותו יום ולא תראה בו נעקר חשש לב. והיינו דסוברים דיש מקום לחוש שראיית כב היא רק תוספת דמים ועדיין הפלגת לב עומדת בתוקפה.[2]

ב) הש"ך [ס"ק מ] סובר דההפלגה הקצרה עוקרת את ההפלגה הארוכה משום שזהו שינוי מסדר ראייתה, דבראייתה הקודמת הפליגה לב ועכשיו כב.[3]

ג) הכרתי ופלתי, הסדרי טהרה, הבית מאיר, הגר"ז והלחם ושמלה סוברים דאין חוששין שראיית כב היא תוספת דמים, וגם סוברים דהפלגה קצרה אינה עוקרת, אלא חוששת ליום לב מיום שראתה בו דהיינו יום כב, [מלבד הא דחוששת ג' חששות מיום ראיית כב, דהיינו יום החודש, הפלגת כב ועונה בינונית].

ביאורים והערות

ביאורים והערות

1. ולענין השאלה אם מחשבין זאת כראייה של יום טו, עיין ברמ"א [סוף סעיף זה] שהביא ב' דעות, וכתב דהעיקר דאין מחשבין זאת כראייה שניה של יום טו אלא אזלינן בתר תחילת הראיה.

2. ובנקודה זו חולקים רוב הפוסקים ונוקטים דאין חוששין שמא ראיית כב היא רק תוספת, אלא ראייה זו נחשבת ראייה גמורה ואינה צריכה לחוש ליום י' מראיית כב.

אמנם כתב בשו"ת שבט הלוי [ח"ב סו"ס פא] דאם ראיית כב היתה רק טיפה מועטת או ע"י בדיקה, מסתבר שצריכה לחוש גם ליום י' מראיית כב.

3. הרמ"א, הכו"פ, הסד"ט, הב"מ והגר"ז סוברים דהפלגה קצרה אינה עוקרת חשש הפלגה ארוכה, דעדיין לא הגיע יום לב שנאמר דהוי עקירה.

קנין הלכה

מראי מקומות

ה. ברמ"א [ומקורו ברמב"ן] מובא אופן נוסף של עקירת חששות של וסת שאינו קבוע, והוא במקרה שקבעה וסת, והיינו דאם קבעה וסת החודש אינה חוששת מעתה לחשש וסת ההפלגה [שאינו קבוע] שהיה לה, דכיון שקבעה וסת מסויים ה"ז מברר ששאר החששות שהיו לה הם מקרה בעלמא.[4] [5]

סעיף יד

משנה דף סג: היתה למודה להיות רואה יום טו וכו' עד סוף המשנה. גמ' דף סד. תניא כותיה דרב פפא וכו' עד ע"ב מפני שאורח בזמנו בא. משנה דף לח: כל אחד עשר יום בחזקת טהרה. גמ' דף לט. רב הונא בר חייא אמר שמואל וכו' עד סוף הפרק.

בסעיף זה נדונים בפוסקים כמה ענינים:

א. אשה שיש לה וסת קבוע כגון לכ' יום [בין אם היה וסת קבוע להפלגת כ' ובין אם היה וסת קבוע ליום כ' בחודש] ושינתה וראתה ליום שלשים, חוששת בפעם הבאה ליום כ' כוסת קבוע, וכן חוששת לראיית יום שלשים הן להפלגת שלשים והן ליום החודש של הראייה הזו. [ואינה חוששת לעונה בינונית מהראייה האחרונה, כיון שעדיין יש לה וסת קבוע].

ב. חזרה לוסתה, עוקרת את חששות ראיית השינוי, כגון אשה שיש לה וסת קבוע ליום כ' בחודש ושינתה ב"פ ולא ראתה בכ' לחודש אלא ביום ל', ואח"כ ראתה בכ' כוסתה הקבוע, נעקר בזה חשש יום ל' אף שעדיין לא היתה בו עקירה

ביאורים והערות

ביאורים והערות

4. לפי הסברא שכתבנו למעלה [ומקורה בגר"ז] דקביעת וסת מסויים מוכיחה ששאר החששות שהיו לה היו מקרה בעלמא, נאמר דין זה גם באופן שקבעה וסת החודש, וגם החשש הקודם שהיה לה היה יום אחר של החודש שעדיין לא נעקר, כגון שראתה פעם א' בטז לחודש ואח"כ ראתה ג"פ בטו לחודש ונמשכו ראיותיה לטז, דקבעה לטז, אפ"ה נעקר טז אע"פ שלא עבר עליה יום טז בלי ראייה, דקביעת וסת מוכיחה ששאר החששות הם מקרה, וכן משמע מהרמ"א וכן נקט הסד"ט [סוס"ק יד]. אמנם החוות דעת [ס"ק טו] נקט דקביעת וסת מבטלת שאר החששות רק אם יש סתירה בין שני הוסתות ולא יתכן שיתקיימו שניהם, [דלא יתכן שיתקיימו בה וסת חודש עם וסת הפלגה דא"כ וסת החודש יפסיק את ההפלגה, וכן לא יתכן שייתקיימו בה שני וסתות הפלגה, ולכן אם קבעה וסת הפלגה בטל ממנה חשש הפלגה אחרת [וכן חשש וסת החודש], אבל אם קבעה וסת החודש אין זה מבטל ממנה חשש וסת החודש אחר כיון שאין סתירה בין הוסתות, דיכולה אשה לקבוע שני וסתות.

5. <u>תוספת עיון</u>

אשה שלא בדקה ביום וסתה הקבוע ולא הרגישה, ולאחר זמן בדקה ונמצאת טהורה, כתב בשו"ת דברי חיים [ח"ב סי' סח] דגם זו נחשבת עקירה, דעל ידי שבדקה ונמצאה טהורה מחזקינן שלא ראתה ביום וסתה, אף שהבדיקה היתה רק לאחר זמן.

ובאופן שבדקה אחרי יום וסתה ונמצאת טמאה [וביום וסתה לא בדקה אך גם לא הרגישה ביאת דם], כתב בספר בדי השולחן [ס"ק קל ובביאורים שם ד"ה ושינתה] דנראה שאין כאן עקירה של יום וסתה, [וחוששת לחומרי שניהם, הן ליום ראייתה והן ליום וסתה שעדיין לא נעקר]. והטעם שלא נעקר הוא עפ"י מה שכתבו הראב"ד והרמב"ן דוסת קבוע אינו נעקר אלא בבדיקה, וכל כה"ג שבדקה אחר זמן ומצאה טמא אין כאן בדיקה טהורה, ואף שלענין דינים דאורייתא כגון פתחי נדותה נקטינן דמונה מיום שמצאה דם ולא מיום וסתה, אף שיש בזה קולא לגבי דינים דאורייתא [כמבואר בתוס' דף טז. ד"ה אלמא וברמב"ם פ"ח איסו"ב הי"ג] והטעם משום דוסתות דרבנן, מ"מ לענין עקירת וסת בעינן דוקא בדיקה.

קנין הלכה

מראי מקומות

[דהיינו שלא הגיע עדיין יום ל' ולא ראתה]. דין זה מבואר בט"ז [ס"ק כח], וגם הש"ך [ס"ק מ] הסכים לו כמבואר בדבריו.

[והוסיף הש"ך (שם) שלגבי וסת הפלגה (דהיינו שהיה לה וסת קבוע להפלגת כ' ושינתה ב' פעמים להפלגת ל' ואח"כ שוב חזרה וראתה בהפלגת כ') אין צריך להך חידושא שחזרה לוסתה משמשת בעקירה לחששות האחרים, אלא עצם הפלגת כ' עוקרת חשש הפלגת ל', והש"ך לשיטתו (שנתבארה לעיל סעיף יג) שהפלגה קצרה עוקרת הפלגה ארוכה, וא"כ אף כשאין לה וסת קבוע לכ' נמי נעקר חשש ל' בהפלגה אחת של כ'. אמנם הט"ז, המע"מ, הסד"ט, הכו"פ והב"מ סוברים שהפלגה קצרה אינה עוקרת הפלגה ארוכה, ולשיטתם רק כשיש לה וסת קבוע להפלגת כ' וחזרה וראתה בכ', עקרה בזה את חשש ראיית השינוי].

ונחלקו הפוסקים בדין זה שחזרה לוסתה עוקרת חשש וסת שאינו קבוע:

דעת הב"מ והחוו"ד, שדין זה נאמר רק אם שני הוסתות סותרים זה לזה, כגון שני וסתות הפלגה או וסת החודש עם וסת ההפלגה, אבל לענין חשש של ב' וסתות החודש [כגון שהיתה למודה לראות בכ' בחודש ושינתה וראתה בל' בחודש], אין חזרה לוסתה מבטלת חשש יום ל', כיון שיתכן שיהיו לה ב' וסתות לכ' בחודש ולל' בחודש. ואילו דעת הנוב"י [סי' סא] והגר"ז, שבחזרה לוסתה עוקרת את כל החששות של וסת שאינו קבוע.

ג. הט"ז [ס"ק כח] והש"ך [ס"ק מ] העתיקו את שיטת רש"י [דף סד.] והרא"ש [פ"ט סי' ג], שמדבריהם מבואר דין נוסף בדיני וסתות, והוא שאשה שיש לה וסת קבוע לכ' ושינתה ב"פ ולא ראתה בכ' אלא בל', ואח"כ שוב לא ראתה בכ' אך גם לא ראתה ביום ל', הדין הוא שאם עכשיו תחזור ותראה בכ' חזרה לוסת כ'. ומלשון רש"י והרא"ש משמע שאין כאן עקירה שלישית של יום כ' כיון שלא ראתה פעם שלישית ביום ל', ונמצא ששינתה את וסתה לוסת קבוע אחר.[6]

ד. עוד מבואר בפוסקים דלענין וסת הפלגה אזלינן לפי הראייה בפועל ולא לפי מנין הראוי, [וכמבואר בגמ' דף לט:], ולכן אשה שיש לה וסת קבוע להפלגת כ' ושינתה וראתה בל', חוששת מעתה להפלגת כ' מיום ל', ולא אמרינן שחוששת ליום כ' מיום כ' הקודם שהיתה צריכה לראות בו ולא ראתה.

וכן אם שינתה ולא ראתה בכ' והגיע יום מ' ועדיין לא ראתה, אין חוששת ליום מ' מטעם הפלגת כ' יום מיום כ' הקודם שהיתה צריכה לראות בו, אלא כל זמן שלא תראה פעם אחרת אין לה חשש הפלגה כלל.

ה. אמנם באופן שראתה בהפלגת כ' ואח"כ בהפלגת י', נחלקו הפוסקים [לעיל סעיף יב] אם חוששת להפלגת כ' [שלא נעקרה להסוברים דהפלגה קצרה אינה עוקרת] מיום ראיית י' [וכן נקטו רוב הפוסקים], או חוששת ליום כ' מראיית

ביאורים והערות

ביאורים והערות

6 לשון זו של רש"י והרא"ש צריכה בירור, האם כוונתם כפשטות לשונם דהעקירה השלישית של יום כ' אינה נחשבת עקירה כיון שלא קבעה וסת קבוע אחר, ולפי"ז יוצא שבהגיע יום כ' הבא צריכה לפרוש ולבדוק כדין אשה שיש לה וסת קבוע לכ', או דעיקר כוונתם לומר שלא נעקר וסת כ' לגמרי, שאם חזרה וראתה בו חוזרת לחוש לו כוסת קבוע כיון שלא קבעה בינתיים וסת קבוע אחר, [ודין זה מפורש בשו"ע סעי' טו], אך כל זמן שלא חזרה וראתה בכ' אינה חוששת לו כיון שנעקר ג"פ. ומהשו"ע [סעיף טו] מבואר כדרך השנייה שאינה חוששת לכ'.

קנין הלכה

מראי מקומות

כ' הקודמת [ט"ז ורמ"א], וכפי שנתבאר לעיל [סעיף יג].(ט)

<u>סעיף טו</u>

משנה דף סג: גמ' דף סד. וכדלעיל סעיף יד.

הנידון העיקרי של סעיף זה הוא, דאשה שהיה לה וסת קבוע ונעקר ג"פ, אך לא קבעה וסת אחר, אם תחזור ותראה פעם אחת לפי וסתה שנעקר, חזרה לוסתה, וחוששת לו מעתה כוסת קבוע.

שני אופנים של עקירת וסת נזכרים בסעיף זה:

א. באופן שראתה ג"פ בזמנים אחרים.

ב. באופן שפסקה לגמרי מלראות שלש עונות, [פירוש וסתה הקבוע קרוי כאן עונה, ואם וסתה כ' יום ופסקה ולא ראתה ס' יום נמצא שהפסיקה ג' עונות]. וראה להלן ביאור דין זה.

הפוסקים נתקשו בסעיף זה, מדוע אם לא ראתה ס' יום ה"ז נחשב כג' עקירות ונעקר וסתה הקבוע לכ', והרי אין כאן אלא הפלגה אחת ארוכה, וא"כ רק פעם אחת נעקר וסתה. הב"י כתב שאין הכוונה מטעם עקירת וסת אלא מטעם שנעשתה מסולקת דמים, כיון שהגיע ג"פ יום וסתה ולא ראתה כלל, והקשה דהא לא קיי"ל כר"א שאשה נעשית מסולקת כשלא ראתה ג' עונות. וכתב הרש"ל [מובא בט"ז] דאה"נ דאין כאן עקירת ג"פ אלא הפלגה אחת ארוכה, וכל זמן שלא ראתה ונתארכה הפלגתה אין לה יום וסת לחוש לו, שהרי חוששת רק להפלגת כ' ולא למנין הראוי כלומר להפלגת מ' ולהפלגת ס'. ולכן כתב הרש"ל שאם חזרה וראתה באיזה יום שראתה חוזרת לוסתה הקבוע וחוששת ליום כ' מראיה זו.

הט"ז האריך לחלוק על הרש"ל, ותורף דבריו הוא:

א. אשה שיש לה וסת קבוע להפלגת כ' יום ולא ראתה, חוששת ליום מ' ואם לא ראתה ביום מ' חוששת ליום ס'.

ב. ולכן אם עברו ס' יום ולא ראתה חשבינן לה ג' עקירות לענין שאינה חוששת ליום פ'.

ג. ואם חזרה וראתה בין ביום שמתאים להפלגות כ' ובין ביום אחר, חוששת ליום כ'. [הט"ז מדמה את ההפלגה הארוכה כימי עיבור והנקה, שכתב הרמב"ן דאחרי שראתה פעם אחת לאחר שכלו ימי הנקה, חוזרת לחוש לוסתה הקבוע שקודם העיבור].

הש"ך בנקה"כ חלק על הט"ז ותורף דבריו הוא:

א. אשה שיש לה וסת קבוע להפלגת כ' והגיע יום כ' ולא ראתה אינה חוששת ליום מ', דאף אם תראה בו לא תהא זו הפלגת כ' רק הפלגת מ'.

ב. אם עברו עליה ג' עונות כלומר ס' יום שלא ראתה בהם, נעקר ממנה וסת כ', והיינו שאף אם ראתה עכשיו אינה חוששת ליום כ' מראייה זו. [וכתב החוו"ד דחוששת לעונה בינונית כדין אשה שאין לה וסת, וכן חוששת להפלגה הארוכה של ג' עונות].

ג. ואם ראתה ביום כ' אחר הראייה חזרה לוסתה הקבוע.

ביאורים והערות

ליקוט תשובות האחרונים

(ט) <u>חשש וסת הפלגה בראייה מועטת</u>

עיין לעיל [בהערה 2] שהבאנו את דברי שו"ת שבט הלוי, שאם ראתה להפלגת כ' ואח"כ ראתה ראייה מועטת [טיפת דם או ע"ג עד הבדוק] מסתבר דלכו"ע חוששת ליום כ' מראיית כ', [אמנם אם לא ראתה בו מסתבר דחוששת גם לכ' ימים מראיית י'].

קנין הלכה

מראי מקומות

<u>להלכה</u>: רוב האחרונים נקטו כהש"ך.

בעיקר דין חזרה לוסתה כתב בשו"ת חת"ס שזה אף אם כמה שנים לא ראתה בו, דכל שלא קבעה וסת אחר בינתיים, חוזר הוסת הישן למקומו בפעם אחת.(ג)

<u>סעיף טז</u>

סעיף זה דומה בעיקרו לסעיף הקודם אלא שעוסקים בו בוסת החודש ולא בוסת הגוף.

עיין פת"ש [ס"ק טז] שהביא דברי הנוב"י שנקט דג' עקירות של וסת אינן צריכות להיות סמוכות זו לזו, ולכן אם עקרה ב"פ וסת החודש ואח"כ נתעברה, וכבלות ימי עיבור והנקה עקרה פעם שלישית את הוסת הרי זו עקירה.(ג)

<u>סעיף יז</u>

גמ' דף יא. א"ר הונא קפצה וראתה וכו' עד המשנה.

<u>דיני וסת הקפיצות</u>

אשה שראתה מחמת סיבה חיצונית כגון שקפצה וראתה, הרי היא טמאה וצריכה לנהוג את כל סדרי הטהרה ככל אשה שראתה, והנידון שבסעיף זה הוא לענין קביעת וסתות.

הראשונים נחלקו באשה שקפצה ג' פעמים וראתה האם קבעה וסת:

א. שיטת רש"י, הרז"ה, הרמב"ן והטור, דקבעה וסת.

ב. שיטת הרמב"ם, הראב"ד, הרשב"א ושאר ראשונים, דאינה קובעת וסת. ומשמע דשיטתם היא שאינה חוששת לו אף כוסת שאינו קבוע.

ג. לדעת הגהות מיימוניות אינה קובעת, אך חוששת לו כוסת שאינו קבוע.

<u>להלכה:</u> השו"ע פסק דאינה קובעת, ומשמע דאינה חוששת אף כוסת שאינו קבוע. והרמ"א פסק ג"כ דאינה קובעת אך חוששת כוסת שאינו קבוע. [ונעקר בפעם אחת, כ"כ החכמ"א].

הסברא דאין קביעות וסת בזה, הוא משום דענין הוסתות הוא שאנו אומרים שטבעה של אשה זו לראות בזמן מסויים או באופן

ביאורים והערות

ליקוט תשובות האחרונים

(ג) <u>לחשוש לעונה בינונית בעבר יום וסת קבוע</u>

כתב בשיעורי שבט הלוי דאשה שיש לה וסת קבוע להפלגת כ' ועבר יום כ' ולא ראתה, חוששת לעונה בינונית [כשיטת הרמב"ן דכיון שעבר וסתה חיישינן שתראה בעו"ב], ואם עברה עו"ב מותרת מעתה ואין חוששת ליום מ'. אך הוסיף דראוי שתבדוק קודם תשמיש מטעם חומרא, כיון שהוסת עלולה לאחר.

(ג) <u>עקירת וסת כשאחת מהראיות נמשכה ליום הוסת</u>

עיין בספר בדי השולחן [ציונים ס"ק קס] שהסתפק באשה שהיה לה וסת קבוע לראש חודש, ועקרתו ב' פעמים, ובפעם הג' הקדימה לראות לפני ר"ח ונמשכה ראייתה גם בר"ח, [שאין זו עקירה שלישית כיון שראתה בו] ואח"כ שוב הגיע יום ר"ח ולא ראתה בו, האם יש כאן ג' עקירות, [ואף שאינן רצופות הא לא בעינן עקירות רצופות, כנ"ל מהפת"ש בשם נוב"י], או דילמא כיון שראתה בר"ח השלישי, אף שלא היתה זו תחילת ראייה רק ראייה ממעיין פתוח, מ"מ אפשר שבכה"ג אינו דומה לנוב"י הנ"ל דהתם לא ראתה כלל בכל ימי עיבור והנקה.

קנין הלכה

מראי מקומות

מסויים, משא"כ ע"י קפיצה או שאר מאורע חיצוני אין טבעה לראות, ואין זה אלא מקרה או חולי.
בתוספתא מובאים אופנים נוספים של וסת מחמת אונם דאינו וסת, כגון נשאה משא כבד ועוד. ברמב"ם בפיהמ"ש [פ"ק] כתב דגם פחד שגרם לה לראות הוי כקפיצה. [בענין קפיצה כתב הרמב"ם בפיהמ"ש שקפצה ממקום גבוה].

עיין ש"ך [ס"ק מח] שמתבאר מדבריו ג' הלכות בענין אשה שאירע לה פעם אחת שקפצה וראתה:

א. אינה חוששת בפעם הבאה שתקפוץ [דרק אם קפצה וראתה ג"פ חוששת].
ב. אינה חוששת ליום גרידא דהיינו ליום החודש או להפלגה, והטעם משום דכיון שהראייה באה בסמוך לקפיצה, תלינן שהיא באה מחמת הקפיצה ולא מחמת היום גרידא.
ג. אך חוששת שמא תקבע וסת מורכב, והיינו שאם קפצה ביום טו לחודש וראתה, חוששת בטו בחודש הבא אם תקפוץ בו.

לענין הציור שבגמ' דב' פעמים קפצה ביום א' וראתה, ובפעם הג' קפצה בשבת ולא ראתה, אלא ראתה ביום א' בלי קפיצה נחלקו הראשונים:

א. דעת הרמב"ם שאינה קובעת ולא אמרינן דראייה של יום א' באה מחמת הקפיצה.
ב. דעת הראב"ד ושאר ראשונים דקבעה לקפיצות.(7)

<u>סעיף יח</u>

גמ' נדה יא. והתניא וכו' עד אבל קבעה לה וסת לימים ולקפיצות.

<u>דיני וסת המורכב לימים ולקפיצות</u>

אף שאין אשה קובעת וסת גמור בקפיצות לחוד, כנזכר בסעיף הקודם, מ"מ קובעת וסת מורכב לימים וקפיצות, בין אם הימים הם ימי וסת החודש ובין אם הם הפלגה.
ענין וסת המורכב לימים וקפיצות הוא שכאשר יגיע היום המסויים ותקפוץ בו, מוחזקת היא לראות, ולכן היא אסורה **משעה שקפצה עד סוף העונה**. [כך כתב בספר פרי דעה בדעת הש"ך].
וכבר הובא בסעיף הקודם דאפילו בפעם אחת שקפצה וראתה חוששת שמא תקבע יום זה בהרכבה, אלא שיש להבחין בזה בין וסת החודש לוסת הפלגה:

א. בוסת החודש חוששת בפעם אחת שקפצה וראתה, כגון אם קפצה וראתה בטו בחודש חוששת בטו לחודש הבא אם תקפוץ בו.

ביאורים והערות

ליקוט תשובות האחרונים

(7) <u>קפצה סמוך לשקיעה בשבת</u>

עיין בשו"ת שבט הלוי [ח"ג סי' קכד על דברי הש"ך ס"ק נט] שהסתפק בקפצה בשבת בסמוך לשקיעה וראתה בסמוך בתחילת הלילה, אם גם בזה יסברו הר"מ והשו"ע דלא תלינן את הראייה בקפיצה.

<u>ראתה אחרי בדיקה רפואית</u>

בספר חוט שני כתב דאם ראתה דם מחמת בדיקה רפואית אין זה שייך לוסת כלל, ואפילו אם זה קרה ג' פעמים, דזה הוי כאילו הוציאו ממנה דם בידים, ולא דמי לקפיצה וכיוצ"ב.

קנין הלכה

מראי מקומות

ב. בוסת הפלגה מורכב, אין חוששת אלא אם ראתה שתי פעמים אחר שקפצה בהפלגה מסויימת בין הימים, שחוששת להפלגה הזו בפעם הבאה. אבל אם קפצה פעם אחת וראתה אין חוששת להפלגה מהראייה הקודמת שהיתה ללא קפיצה.

וכן אין קובעת וסת הפלגה מורכב אלא בארבע ראיות שבכולן קפצה, כך משמע בש"ך [ס"ק מח] וכ"כ הגר"ז [סי' קפז קו"א ס"ק יב].

<u>עקירת וסת מורכב לימים וקפיצות</u>

וסת מורכב לימים וקפיצות נעקר רק אם הגיע היום וקפצה בו ולא ראתה. ואם יש לה וסת קבוע צריכה ג' פעמים לעוקרו. אבל אם קפצה ביום אחר ולא ראתה אין זו עקירה, וכן אם הגיע היום ולא קפצה בו ולא ראתה אין זו עקירה.

כתב הסד"ט [ס"ק כד] בשם הראב"ד דאין וסת מורכב נקבע אלא אם ראתה ברציפות, כגון שראתה ג"פ בטו לניסן, אייר, וסיון, אבל אם קפצה וראתה בטו ניסן, ובטו אייר לא קפצה אלא ראתה, ובטו סיון קפצה וראתה, וכן בטו תמוז, אינה קובעת וסת מורכב, וכ"כ הגר"ז. אך החוו"ד [סי' קפד ס"ק טו] כתב דקובעת בכה"ג.

<u>סעיף יט</u>

משנה דף סג. ואלו הן הוסתות וכו' עד ע"ב כססה פלפלים וראתה.

<u>וסת הגוף</u>

וסת הגוף הוא וסת שכיח, ואף אשה שאינה מרגישה הרגשות בגופה בכל פעם שרואה, מ"מ אם לפעמים מרגישה הרגשות מסויימות ובכל פעם שמרגישה אותן היא רואה, הרי זה וסת הגוף. ואם קבעתו ג"פ ה"ז וסת קבוע, והיינו שההרגשה בגוף מהוה סימן שהראייה עומדת לבוא.

השו"ע נקט בלשונו בסעיפים אלו את וסת הגוף של פיהוק, ולכן להלן יכתבו הדינים באופן של פיהוק.

בראשונים ובפוסקים הובאו דוגמאות נוספות של וסת הגוף מלבד הנזכרות בשו"ע, כגון כאב בכסלים [ראב"ד], בחילה [רשב"א], ליחה טהורה [שו"ת פנ"י, וכבר נמצא כן במאירי שכתב שופעת דם טמא מתוך דם לבן וירוק].

בשיעורי שבט הלוי וכן בספר חוט שני כתבו, דה"ה אם ראתה בקביעות כתמים קודם תחילת ראייתה הרי שהם משמשים כוסת הגוף, [ומיירי באופן שהכתמים עצמם אינם נחשבים תחילת הראייה, וראה להלן].(כ)

<u>החילוק בין וסת הגוף לוסת הקפיצות</u>

הא דפסק השו"ע דקובעת וסת לפיהוק אף שפסק לעיל [סי"ז] שאינה קובעת לקפיצות, כתבו הרשב"א ועוד ראשונים [הובאו בש"ך ס"ק נה], דוסת הגוף חלוק מוסת הקפיצות, שבוסת הגוף אין הפיהוק מביא את הראייה אלא אדרבא הראייה מביאה את הפיהוק, ולכן אין זה נחשב וסת מחמת האונס, משא"כ בוסת הקפיצות.

ביאורים והערות

ליקוט תשובות האחרונים

(כ) <u>תחילת וסת ע"י כתמים בלא הרגשה</u>

הרואה כתמים קודם תחילת ראייתה וגם ראייתה באה בלי הרגשה, הורה בזה הגרי"ש אלישיב זצ"ל שבכדי שתחשב ראייתה כתחילת וסתה, צריכים שתהא כמות של דם, כגון שתרגיש רטיבות או תקנח ותמצא הרבה דם [ספר אוצרות הטהרה עמ' תתקיב].

קנין הלכה

מראי מקומות

ובתום' [דף סג:] נקטו שאכילת שום וכיוצ"ב קובעת וסת, ולשיטתם אין די בחילוק הנ"ל שהבאנו מהרשב"א, אלא החילוק בין קפיצה לבין אכילת שום הוא כמו שכתבו, דבקפיצה הראייה באה ע"י טורח משא"כ באכילת שום הראייה באה ממילא, עיי"ש. [והכוונה שקפיצה היא מאורע חיצוני הגורם לה לראות, משא"כ אכילת שום היא פעולה שמשפיעה על הגוף וגורמת לו לראות מעצמו].

ענין וסת הגוף הוא שהפיהוק הוא סימן שהראייה עומדת לבוא, וזה שייך בעיקר כאשר ההרגשה בגוף קודמת לראייה, וכן כתב המאירי. אמנם גם אשה שרגילה שהפיהוק מגיע אחרי התחלת הראייה ואירע שפיהקה קודם שראתה, צריכה לחוש מעתה עד סוף העונה.

כתב בספר שיעורי שבט הלוי [עמ' קמג] שוסת הגוף שאינו מורכב בימים נקבע אף שלא בעונות שוות, והיינו שאם ראתה ג"פ ע"י פיהוק, חלק מהן בעונת היום וחלק מהן בעונת הלילה, קבעה וסת.

<u>דין הרגשות שלפני יום וסתה</u>

אם הראייה אינה מגיעה ביום שבו מתחילה ההרגשה בגוף, יש בזה כמה חילוקי דינים:

א. הרגישה בגופה היום וראתה למחר, קבעה וסת דומיא דקפיצה. [כך כתבו בספר שיעורי שבט הלוי ובספר חוט שני].

ב. הרגישה בגופה כמה ימים ואח"כ באה הראייה, גם בזה קובעת אם יש לה זמן קבוע שרואה בו אחר תחילת ההרגשות. [ובספר שיעורי שבט הלוי כתב דאם אין לה זמן קבוע לזה, דפעמים שרואה אחרי יום מתחילת ההרגשות ופעמים אחרי ב' ימים, חוששת כבר מהזמן הקצר ביותר שרגילה לראות בו].

ג. אשה הרגילה להרגיש הרגשה בגופה ופוסקת ההרגשה ואחרי ב' ימים רואה, כתב בשו"ת אגרות משה [יו"ד ח"ג סי' נא] דגם בזה קובעת וסת הגוף, עיי"ש דאיירי לגבי כאב מסויים שרואה ז' ימים קודם הראייה, והיינו דאם בא הכאב צריכה לחוש ז' ימים אחרים. ובספר חוט שני כתב דלא מצינו וסת הגוף בהפסק יום.

<u>וסת הגוף המורכב עם יום החודש או יום ההפלגה</u>

דין וסת הגוף המורכב עם ימים שייך בין במורכב עם יום החודש ובין במורכב בהפלגה.

ומשמע מלשון הטור והשו"ע דכדי שנדון זאת כמורכב בהפלגה בעינן שגם הראייה הראשונה שממנה הפליגה תהא עם ההרגשה בגוף [פיהוק וכדומה]. ולפי"ז כדי שיהא לה וסת קבוע מורכב להפלגה עם פיהוק בעינן ד' ראיות עם פיהוק שביניהן ג' הפלגות שוות.

וכתב החוו"ד שאם ראתה בהפלגה עם פיהוק, אין ראיות שבינתיים שאין עמהן פיהוק מקלקלות את ההפלגה, וקובעת וסת מורכב, דראייה בלי פיהוק אינה נחשבת מסדר הראיות עם הפיהוק.

ולענין אם ראתה ביום החודש עם פיהוק, כגון ראתה ר"ח ניסן עם פיהוק, ובר"ח אייר לא פיהקה ולא ראתה, ובר"ח סיון פיהקה וראתה וכן בר"ח תמוז, דיש כאן ג"פ ראיות ר"ח עם פיהוק, אך אין ראשי חדשים רצופות, לדעת הגר"ז לא קבעה. והחוו"ד [סוס"י קפד] כתב דקבעה, דכאשר בא ר"ח אייר ולא ראתה אין זה עוקר את ראיית ר"ח ניסן [שהיתה עם פיהוק] שהרי בר"ח אייר לא פיהקה.

קנין הלכה

מראי מקומות

<u>וסת מורכב קבוע</u>

אשה שיש לה וסת מורכב קבוע כגון שראתה ג"פ בטו בחודש עם פיהוק, ופיהקה ביום אחר, עיין בט"ז [ס"ק לו] שהביא מלשון הב"י דחוששת גם לפיהוק בפני עצמו כוסת שאינו קבוע, [כגון אם פיהקה ביום יב לחודש]. אך כתב שמלשון השו"ע [בסעיף זה] לא משמע כן. גם הש"ך [ס"ק נו] כתב דאינה חוששת, וכן נקט הסד"ט. ובספר לחם ושמלה [ס"ק מב] תמה דכיון שהפיהוק הוא סימן מובהק אצלה לראייה, איך לא ניחוש שמא שינתה עכשיו את וסתה ותראה עתה ביב לחודש.

אשה שיש לה וסת מורכב קבוע כגון שראתה ג"פ בטו לחודש עם פיהוק, והגיע יום טו לחודש ועדיין לא פיהקה, מלשון השו"ע [סעיף יט] שכתב דאין חוששת ליום גרידא משמע לכאורה שכל זמן שלא בא הפיהוק אין חוששת, וכן כתב הט"ז [ס"ק לט]. אך בשו"ע [סעיף כה] איתא שבוסת מורכב חוששת כל העונה, ומשמע שחוששת מתחילת העונה שמא תפהק ותראה, וכן כתב הש"ך [שם בנקה"כ]. וכן הוא בתורת הבית [בית ז שער ג דף יג סוף ע"ב] דחוששת מתחילת העונה כשם שחוששת לוסת הימים וכו', וכיון שהרשב"א עצמו אמר לעיל את הלשון שבשו"ע שאם בא היום לבדו אינה חוששת, על כרחנו לפרש כמש"כ החוו"ד, דהכוונה שאם עבר היום ולא פיהקה ולא ראתה הרי היא טהורה בלי בדיקה, דזה נקרא שלא הגיע יום וסתה, [דוסתה היינו רק כשהגיע היום עם הפיהוק], ומ"מ לענין פרישה חיבת לחוש כל היום.

<u>סעיף כ</u>

בסעיף זה ישנם שני דינים:

א. פיהקה וראתה ב' פעמים בטו בחודש ובחודש הג' פיהקה וראתה ביום אחר, איגלאי מילתא שהפיהוק הוא עיקר וסתה ולא יום טו. [ולשון "גורם" שכתב השו"ע אינה בדוקא, דאין הפיהוק גורם לראייה אלא להיפך, הראייה העתידה לבוא גורמת את הפיהוק, והפיהוק הוא סימן שהראייה קרובה לבוא]. וכן אם ראתה בטו בלא פיהוק, איגלאי מילתא שיום טו גורם.

מקור דין זה הוא ברשב"א [תורת הבית], שלמד זאת מהגמ' [דף יא.] בוסת הקפיצות.

ב. אם פיהקה ב' פעמים באחד בשבת וראתה, ובפעם הג' פיהקה בשבת וראתה באחד בשבת, קבעה וסת מורכב ליום אחד בשבת עם פיהוק, דאמרינן דפיהוק דאתמול גרם.

ועיין ש"ך [ס"ק נט] שהקשה, דהא לגבי וסת הקפיצות לא פסק השו"ע [בסעיף יז] דתולין קפיצה דאתמול בראייה דהיום ולא עבדינן לה וסת מורכב, אלא פסק דתולין ביום גרידא. ותירץ דוסת הפיהוק עדיף טפי, ולכן מודה השו"ע דתולין ראיית יום א' בפיהוק.

<u>סעיפים כא, כב</u>

<u>חששות בוסת הנוף שאינו קבוע</u>

מקור דברי השו"ע בסעיפים אלו הוא ברשב"א [תורת הבית], ותורף הדברים הוא דאשה שראתה ע"י פיהוק צריכה לחוש לכמה דברים:

א. שמא תקבע לפיהוק לחוד [ולכן צריכה לחוש לפעם הבאה שתפהק, אף אם לא יהא באותו יום החודש].

ב. שמא תקבע ליום החודש לחוד ותראה בו אף בלי פיהוק, [ולכן צריכה לפרוש ביום ר"ח הבא, וכן צריכה לבדוק בו

קנין הלכה

מראי מקומות

כדין בדיקה של יום וסת שאינו קבוע, וחייבת בבדיקה זו אף אם לא פיהקה באותו יום דאנו חוששים שמא תקבע לר"ח לחוד].[7]

ואם פיהקה פ"א שלא בר"ח ובדקה ולא מצאה דבר, נעקר חשש הפיהוק גרידא, וכן אם בא יום ר"ח ולא פיהקה ובדקה ולא מצאה נעקר חשש ר"ח גרידא. ולא נתפרש אם עדיין צריכה לחוש חשש שלישי כוסת שאינו קבוע.

ג. שמא תקבע יום החודש [או ההפלגה] עם פיהוק, ונ"מ שאף לאחר שנעקר חשש פיהוק גרידא וחשש יום החודש גרידא, אכתי אם יבוא יום ר"ח ותפהק תצטרך לחוש, דחשש הרכבה עדיין לא נעקר. [ועיין בספר בדי השולחן (ביאורים ד"ה אבל) שכתב, דדין זה תלוי במחלוקת הגר"ז והחוו"ד אם וסת מורכב נקבע דוקא ברציפות, דהיינו שפיהקה וראתה בג' ראשי חדשים רצופים, או אף שלא ברציפות כגון שהיה בינתיים יום ר"ח שלא פיהקה ולא ראתה בו, דלהגר"ז רק ברצופין קובעת, וממילא בציור הנ"ל שנעקר יום ר"ח לחוד אין כאן חשש שתקבע להרכבה שהרי אין כאן ראשי חדשים רצופין. ולהחוו"ד קובעת אף כשאינם רצופין, וא"כ מסתבר שצריכה לחוש גם שמא תקבע בהרכבה].

בכוונת לשון השו"ע שכתב, שחוששת כוסת שאינו קבוע לפיהוק גרידא "ואסורה לשמש עד שתבדוק" נחלקו הפוסקים:

א. הב"ח, הפרישה והש"ך [נקה"כ] כתבו, דעיקר כוונת השו"ע לחייב אותה בדיקה לכתחילה בשעת וסתה, דהיינו בשעת הפיהוק [וכמו"כ אסורה לשמש בשעת וסתה], אך בדיעבד אם עבר זמן הפיהוק ולא ראתה ולא הרגישה בראיית דם טהורה, ככל וסת שאינו קבוע שנעקר בדיעבד אף אם עברה ולא בדקה בעונת וסתה, וכ"כ הראב"ד [בבעלי הנפש].

ב. הט"ז כתב דכוונת השו"ע היא שוסת הגוף שאינו קבוע חמיר טפי מוסת הימים שאינו קבוע, ולכן אף אם כבר עבר הפיהוק עדיין אסורה עד שתבדוק.

<u>סעיף כג</u>

גמ' דף סג: אלא אמר אביי לאתויי וכו' עד כססה פלפלים וראתה.

בסעיף זה ישנם שני עניינים:

א. וסת הנקבע ע"י הרגשות בגוף - וסת זה אינו נקבע אלא אם אותה הרגשה חזרה ג"פ, ולא אם ראתה ג"פ בהרגשות שונות.

ב. וסת הנקבע ע"י אכילת דברים חריפים - בוסת זה נחלקו הראשונים: א. דעת התום' [דף סג:] והרא"ש דקובעת וסת, ואין זה כוסת הקפיצות שאינה קובעת וסת גמור אף בג"פ. ב. דעת הרשב"א דדין וסת אכילת שום כדין וסת הקפיצות, ואינה קובעת כוסת גמור אא"כ הוא מורכב בימים, וכנ"ל [סעיף יח].

בגוף הטעם של תום' למה קובעת באכילת שום טפי מוסת הקפיצות, כתבו [שם ד"ה אכלה] דוסת הקפיצות שאני שהוא בא ע"י טורח, [פירוש ע"י זעזוע חיצוני] משא"כ וסת אכילת שום שבא ממילא, [והיינו שהמאכל נבלע בגופה ופועל בו איזה שינוי שגורם לה לראות].

ביאורים והערות

ביאורים והערות

7. ואף שלענין אשה שקפצה וראתה לא חיישינן ליום החודש לחוד אם לא תקפוץ בו, וכדלעיל [סעיף יז], שאני התם דתלינן בודאי שהקפיצה היא גרמה לראייה ולכן לא חיישינן ליום גרידא בלי קפיצה, אבל פיהקה וראתה הרי לא הפיהוק מביא את הראייה אלא אדרבא הראייה באה מעצמה והיא הגורמת לפיהוק, ולכן יש לחוש שמא היום גרידא הוא שגרם לראייתה ואולי תקבע ליום בלי הרגשת פיהוק.

קנין הלכה

מראי מקומות

<u>להלכה</u>: כתב החוו"ד [סי' קפז ס"ק יד] שיש להחמיר כתום' ולדון אכילת שום כסיבה גמורה לוסת, וקובעת וסת גמור בג' פעמים וכן חוששת לו בפעם אחת.

<u>וסת הנקבע ע"י אכילת דברים חריפים</u>

בדברי הרמ"א מבואר חידוש נוסף, דס"ל דוסת זה של אכילת דברים חריפים נקבע אף ע"י ג' אוכלין שונים כגון שום ובצל ופלפלים, [ואינו כוסת הגוף שאין קובעת אלא כאשר אותה הרגשה חוזרה ג"פ, וכנ"ל בשו"ע]. ומקורו בב"י שכתב דכן מבואר מדברי הרא"ש והמרדכי.

והגר"א [ס"ק לד] חלק על הרמ"א וכתב שאין מקור לחידוש זה מדברי הרא"ש, דלא העתיק אלא את לשון הגמרא, ועוד הוסיף דבמרדכי וברשב"א משמע איפכא, דקפדינן שתראה ג"פ מחמת מאכל אחד.

רע"א [חידושיו לשו"ע] נקט כהרמ"א דבג' מינים שונים קובעת, ודימה זאת לדיני שור המועד שאם נגח שור וחמור וגמל, נעשה מועד לכל, וה"נ באכלה ג' מינים, אך אם אכלה רק שום לא קבעה וסת אלא לשום בלבד, וכשם ששור שנגח ג' פעמים שור נעשה מועד לשוורים בלבד.

<u>הדינים שבין קביעת וסת של אכילת שום לוסת הקפיצות ולוסת הגוף</u>

הראב"ד כתב דוסת של אכילת שום דומה לוסת הקפיצות בפרט אחד, שאם אכלה שום וראתה אין חוששת ליום גרידא [כגון יום החודש או הפלגה], אלא רק אם תאכל שום אז צריכה לחוש. וכן הדין בקפצה וראתה, שאין חוששת ליום גרידא. [אמנם לגבי קפצה וראתה אין חוששת גם לקפיצה גרידא אא"כ קפצה ג"פ וראתה, משא"כ באכילת שום דחוששת בפעם אחת וכנ"ל]. וזה דלא כוסת הגוף שנתבאר לעיל [סעיף כא] שאם פיהקה וראתה חוששת ליום גרידא ולפיהוק גרידא.

טעם החילוק הוא שבוסת הקפיצות והמאכלים אנו תולים בודאי את ראייתה בקפיצה או באכילת השום, שהם סיבת הראייה, שהרי ראינו שקפצה או אכלה שום ובסמוך לזה ראתה, ולכן אין חוששין ליום גרידא, משא"כ בוסת הפיהוק דלעולם אין הפיהוק גורם את הראייה אלא הוא רק סימן לראייה, ולכן אם פיהקה וראתה אנו חוששים שמא היום גרידא גרם לראייה, [ורק אם פיהקה וראתה ג"פ אז תלינן את ראייתה בפיהוק לחוד ולא ביום].

<u>סעיף כד</u>

משנה דף סג: היתה למודה להיות רואה בתחילת הוסתות וכו' עד סוף המשנה.

<u>החילוק בין וסת הגוף לוסת השעות</u>

הראב"ד דייק מלשון המשנה, דרק לענין וסת השעות נחלק ר' יהודה על ר' יוסי וסובר דאף כשיש לה שעה קבועה מ"מ חוששת לכל העונה, אך לגבי וסת הגוף המובא ברישא דמתניתין, לא נחלק, ומשמע דבוסת הגוף אינה חוששת אלא לשעת הוסת.

טעם החילוק הוא דוסת הגוף הוא סימן יותר מובהק לראייה מאשר השעה ביום, ולכן לגבי וסת השעות אף כשהראייה באה תמיד בשעה מסויימת תלינן אותה ביום ולא בשעה, משא"כ בוסת הגוף אין אנו חוששים שהיום כולו גורם לראייתה אלא רק שעת הפיהוק.

אמנם הוסיפו הראשונים מסברא דכל זה רק כאשר הראייה מובלעת בפיהוק, אבל אם התחילה לראות בזמן הפיהוק ונמשכה

קנין הלכה

מראי מקומות

ראייתה אף לאחר שפסק הפיהוק, בזה אין התלייה בשעת הפיהוק מובהקת כ"כ, דהא חזינן שרואה גם שלא בזמן הפיהוק, ולכן אנו חוששים לכל העונה.

והוסיפו הפוסקים [הובאו בש"ך ס"ק סב], דאף שנתבאר בסימן קפד [ס"ד] שבעלמא אין חוששין אלא לתחילת הראייה, ואשה הרואה במשך כמה ימים חוששת רק לעונה הראשונה, הכא שאני שאין אנו באים לאוסרה לעונה אחרת אלא לייחס את הראייה לכל העונה ולא רק לשעת הפיהוק.

גם בוסת המורכב מפיהוק וימים נקטו הפוסקים דצריך לחוש לכל העונה, דגם וסת זה אינו מתייחם באופן מובהק לפיהוק, ויבואר לקמן [סעיף כה].

עיין ש"ך [ס"ק סא] שכתב דה"ה אם הראייה מתחילה לפני הפיהוק ואח"כ מפהקת וראייתה נמשכת גם לזמן הפיהוק, דצריכה לחוש מתחילת העונה. [הש"ך מסתפק אם צריכה לחוש גם אחר גמר הפיהוק עד סוף העונה, או דדוקא אם ראייתה נמשכת אחר הפיהוק כתבו הראשונים לחוש לאחר הפיהוק עד סוף העונה].

והחוו"ד תמה על הש"ך דמה שייך לחייבה לפרוש מתחילת העונה, והרי עדיין לא פיהקה ואיך תדע מתחילת העונה שסופה לפהק בהמשך העונה. וכתב החוו"ד די"ל דכוונת הש"ך היא דאשה זו יש לה וסת הגוף קבוע אך אינו מורכב בימים ואין לה ימים מסודרים לראיותיה, וכיון שהראייה מתחילה קודם הפיהוק חיישינן בה שמא תראה [כרגילותה ע"י פיהוק] ביום העונה בינונית, ולכן בהגיע יום העו"ב צריכה לפרוש מתחילת העונה. וכל זה בדעת הש"ך, אך החוו"ד עצמו כתב דאף אשה שיש לה וסת הגוף קבוע וראיותיה מובלעות רק בשעת הפיהוק ולא לפניו או לאחריו, מ"מ צריכה לפרוש ביום העונה בינונית, שמא תפהק בשעת תשמיש ותראה.(ו)

ועיין בחוו"ד [חידושים ס"ק ב] שכתב דאם אשה זו רגילה לראות רק בסוף הפיהוק [אך הראייה מובלעת בפיהוק ואינה נמשכת לאחר הפיהוק] אינה צריכה לפרוש בעו"ב, דגם אם תפהק בשעת תשמיש אין חשש כיון שהיא רגילה לראות בסוף הפיהוק.

אמנם גם אשה הרגילה לראות בסוף הפיהוק, אם ראייתה נמשכת גם לאחר הפיהוק הרי כל העונה נחשבת עונת וסתה, והיינו שמרגע שהתחיל הפיהוק היא נאסרת עד סוף העונה, וממילא כתב החוו"ד [חידושים שם] דצריכה לפרוש בעונה בינונית.

בעיקר הדין הנזכר בשו"ע שאם היתה רגילה לראות בסוף הפיהוק אינה חוששת בתחילתו יש להקשות דמניין יודעת מתי הוא סוף הפיהוק, ולמה לא תחוש בכל שעה שעכשיו הוא סוף הפיהוק. וציין בספר בדי השולחן [ס"ק רסב] לדברי הרמב"ם [פ"ג משכב ומושב ה"ו] שכתב דהכוונה היא שרגילה לראות אחר שעה או שעתיים מתחילת הפיהוק, ואז לא חיישינן שתראה בהתחלת הפיהוק.(ז)

ביאורים והערות

ליקוט תשובות האחרונים

(ו) ובספר שיעורי שבט הלוי הקשה מהש"ך [סי' קפד ס"ק לב] שהביא מדברי הב"י בשם הרמב"ן בהלכותיו [פ"ה ה"ז], דמשמע שאשה שיש לה וסת הגוף קבוע ללא קביעות בימים, אסורה בעונה בינונית, ומשמע שזה אף אם אינה רגילה לראות קודם הפיהוק, וא"כ האוקימתא שכתב החוו"ד בש"ך דכוונת הש"ך לחשש עו"ב אינה ברורה, דחשש עו"ב יש לה בכל גווני.

(ז) **<u>חשש וקביעת וסת ע"י תרופות</u>**

כתב בשו"ת שבט הלוי [ח"ג סי' קכד] דאשה הלוקחת תרופות כדי להביא את הוסת [בנשים שאין להן וסת או שכבר פסק וסתן] יש לחוש להן אף אם עדיין לא הוחזקה אשה זו לראות מחמתן, דתרופות אלו חמירי מאכילת שום הואיל והן משפיעות ברוב בני אדם, ולכן אם הרופאים אומרים שאחר לקיחת התרופה היא עלולה לראות הרי היא אסורה וצריכה בדיקה.

קנין הלכה

מראי מקומות

סעיף כה

הנידון של סעיף זה הוא, דאשה שיש לה וסת הגוף מורכב עם ימים, דינה לחוש לכל העונה, דבכל שעה חוששים שמא תפהק ותראה. ואף באופן שהיא רגילה לראות רק בסוף הפיהוק, מ"מ כיון שוסתה מורכב בימים, חזינן שגם היום משמש אצלה כגורם לראייה ולכן אסרינן לה בכל העונה, שמא תשנה מעט מרגילותה ותפהק ותראה מיד בתחילת הפיהוק, וכשם שחששו לאשה שוסתה קבוע לראות בחצות היום דמ"מ אסורה כל עונת היום שמא תשנה מרגילותה.(מ) [והגר"ז (ס"ק צז כתב דההחשש הוא שמא תקדים לראות מחמת התשמיש]. וכעין מה שנתבאר בסעיף הקודם לענין אשה שיש לה וסת הגוף שאינו מורכב בימים, דאם ראייתה אינה מובלעת בפיהוק אלא נמשכת גם אחר הפיהוק הרי היא אסורה עד סוף העונה.

סעיף כו

סעיף זה דן בעקירת וסת הגוף.

אשה שיש לה וסת הגוף קבוע, אין הכוונה בזה שאם תראה בלי הרגשה בגוף הרי זו עקירה, דענין וסת הגוף הוא רק שאם תפהק תראה, אך אין ענין הוסת לומר שלא תראה בלי פיהוק.

הפת"ש מביא סד"ט [ס"ק לא] וחוו"ד [חידושים ס"ק מב], דאשה שיש לה וסת הגוף מורכב בימים, כגון בראש חודש, שנתבאר דצריכה לחוש בהגיע ראש חודש שמא תפהק ותראה, ומבואר בסעיף זה דאם עבר ר"ח ולא ראתה אין זו עקירה על הוסת המורכב, דדוקא אם עבר ר"ח ופיהקה בו ולא ראתה אז הוי עקירה, מ"מ אם ג' פעמים לא ראתה בראש חודש אינה צריכה תו לחוש בהגיע יום ר"ח שמא תפהק ותראה בו, שהרי כבר עברו ג' ראשי חדשים שלא פיהקה. [ונמצא שיש בזה סוג עקירה חדש, דאף שעצם וסתה שהוא וסת מורכב לא נעקר כלל, ואם מעתה יגיע יום ר"ח ותפהק בו צריכה לפרוש וצריכה בדיקה, מ"מ נעקרה הקביעות שהיתה לה שבכל ר"ח היא מפהקת ורואה ואשר היא גרמה לה לפרוש כל עונת ר"ח, אף קודם שפיהקה].

סעיף כז

סעיף זה ענייניו סבוכים וגם אין ממנו כ"כ נפק"מ למעשה בזמננו ולכן אין להאריך בו.

גמ' דף ט: ת"ר תנוקת שלא הגיע זמנה לראות וכו' עד דף י. ובוסתות סבר לה כרבי. דף י: כי אתא רבין וכו' עד אינה אלא כשופעת.

סיכום הדינים המבוארים בסעיף זה:

א. תינוקת שלא הגיע זמנה לראות וראתה ג' פעמים, הוחזקה להיות כשאר נשים המוחזקות לראות. ויש בזה שני אופנים:

ביאורים והערות

ליקוט תשובות האחרונים

מניעת וסת ע"י תרופות

עוד כתב בשו"ת שבט הלוי, [שם], שלגבי כדורים המונעים את הוסת כגון כלות הלוקחות כדורים, אם הרופאים אומרים שמשעה שהפסיקה לקחתם עתידה היא לראות אחר ג' ימים, הרי היא מותרת ב' ימים ותפרוש מעת לעת קודם הזמן שהרופאים אומרים שעתידה לראות.

(מ) **חשש עונת או"ז בוסת הגוף המורכב**

בשו"ת שבט הלוי [ח"ג סי' קכד] כתב דאף שבוסת הגוף מורכב חוששת כל העונה, מ"מ נראה שא"צ לחוש לעונת או"ז, דהיינו לעונה הקודמת לעונת וסתה, דלענין זה יש לצרף את שיטת הט"ז הסובר [סעיף זה] שאינה חוששת לכל העונה רק משעה שפיהקה עד סוף העונה, וכ"ש שא"צ לחוש קודם העונה.

קנין הלכה

מראי מקומות

א. אם קבעה וסת באותן ג' פעמים, דינה לכו"ע כשאר הנשים שיש להן וסת וחוששת לוסתה, [ובוסת הפלגה אי אפשר לה לקבוע אלא בד' ראיות שביניהן ג' הפלגות שוות, וכשאר הנשים].

ב. אם לא קבעה וסת באותן ראיות, נחלקו בזה הט"ז [ס"ק מג] והש"ך [נקה"כ]. הט"ז סובר דכיון שהיא מוחזקת בדמים הרי היא חוששת לראיות שראתה ככל הנשים וכדין וסת שאינו קבוע. והש"ך חולק וסובר דכיון שעדיין לא הגיע זמנה לראות לא הצריכוה לחוש לוסת שאינו קבוע, וכתב דכן כתבו הרשב"א, הטור והרמ"א [סעיף כח].

<u>להלכה</u>: הסד"ט [ס"ק לד] והחוו"ד [ס"ק לה] הסכימו לדברי הט"ז. הסד"ט כתב כן מסברא, דכיון שהוחזקה לראות ג' פעמים מסתבר דצריכה לחוש כשאר נשים לוסת שאינו קבוע ולעונה בינונית, והחוו"ד הביא לזה ראיה מזה שטמאה בראתה כתם אחר ראייה שלישית אף קודם שקבעה וסת, עיי"ש.

ב. אף אחרי שראתה ג"פ והוחזקה בדמים וגם קבעה וסת, אם הפסיקה עתה מלראות במשך תשעים יום, חזרה להיות מסולקת דמים כבראשונה ושוב אינה חוששת לוסתה. ולכאורה קשה דהא כל אשה שהפסיקה מלראות במשך ג' עונות שוב אינה חוששת לוסתה כמבואר לעיל [סעיף טו]. מתרץ הש"ך [ס"ק סה] דיש בזה נפק"מ במקרה שעברו תשעים יום ועדיין לא עברו ג' עונות של וסתה הקבוע, ומשכח"ל בוסת החודש אם אינה רואה כל חודש רק פעם בב' חדשים, שבזה אין ג' עקירות אלא בששה חדשים שלא תראה, והכא בתינוקת די בתשעים יום. וכן משכח"ל בוסת הפלגה שהוא יותר מל' יום כגון שקבעה להפלגת לה ימים דמצד הדין של סעיף טו אין עקירה אלא בג' פעמים לה יום שהן קה יום, והכא בתינוקת די בתשעים יום.

ג. קולא נוספת שיש בתינוקת זו לעומת שאר נשים, דבתינוקת זו שהפסיקה תשעים יום אפילו חזרה וראתה אח"כ ביום וסתה הקבוע, לא אמרינן שחזרה לוסתה הקודם, אלא דכיון שהפסיקה צ' יום הרי היא מסולקת כבתחילה. ואילו בשאר נשים אף שעקרו וסתן אם אח"כ חזרו וראו בו אפילו פעם אחת חזרו לוסתן, כמבואר לעיל [סעיף טו].

ד. אם הפסיקה ג"פ תשעים יום אמרינן דאיגלאי מילתא שהפסקת התשעים יום לא היתה חזרה לסילוק דמים אלא היתה שינוי וסת, דקבעה לה וסת להפלגת תשעים יום. [ויש כאן ג' הפלגות שוות שנוצרו ע"י ד' ראיות, והראייה שראתה קודם ההפסקה הראשונה של תשעים יום היא הראייה הראשונה מתוך ד' הראיות האלו].

ה. מה שכתב השו"ע שאם פיחתה או הותירה שלא היו ג' הפלגות של תשעים יום, פירש הש"ך [ס"ק סח] שפיחתה או הותירה באופן של דילוג שוה כגון שראתה צג, צב, צא, וקמ"ל שבאופן זה לא תקבע וסת אא"כ תראה ד' ראיות אחרי ההפסקה הארוכה של צ', או צג יום. והטעם משום דבעינן ג' ראיות בדילוג, ולכן כשהפסיקה וראתה אחר צג יום אין זו ראייה בדילוג, ורק הראייה הבאה של צב יום היא דילוג, ובעינן שתראה גם בצא ובצ' יום כדי לקבוע. ואף שבסעיף ז' אמרו דאם היה לה וסת קבוע קודם שהתחילה לדלג די בג' ראיות, היינו כאשר הראייה האחרונה של וסתה הקבוע אשר קדמה לדילוג הראשון מתאימה לאותו דילוג, וכגון שוסתה הקבוע היה ליום יד בחודש וראתה ביד ניסן ואח"כ החלה לדלג וראתה טו אייר, טז סיון, יז תמוז, שבזה גם ראיית יד נחשבת חלק מהדילוג, וקובעת וסת בכה"ג. אבל כשיש לה וסת קבוע ליב בחודש וראתה יב ניסן, ואח"כ ראתה טו אייר, טז סיון, יז תמוז, אין כאן ג' דילוגים אלא ב' דילוגים, שהשינוי מיב ניסן לטו אייר אינו מתאים לשאר הדילוגים שלה, [וזו כוונת הש"ך (ס"ק סח) שוסתה לא היה שוה לדילוג]. וה"נ בסעיף זה שמתחילה ראתה בעונות רגילות וקבעה וסת ואח"כ שינתה ליום צג, שאין ראיית וסתה שייכת כלל לדילוג שלה.

קנין הלכה

מראי מקומות

ו. ואם אותה תינוקת שקבעה וסת הפסיקה ג' עונות [וחזרה בזה לסילוק הגמור] וראתה, ושוב הפסיקה ג' עונות וראתה, כתב הט"ז [ס"ק מג] שאין אנו אומרים שהפסקה שנייה זו של ג' עונות מחזירתה ג"כ לסילוק הגמור, אלא אין לה סילוק גמור אם מעתה תראה ראייה נוספת [ותהיה זו ראייה שלישית אחרי הפסקה הראשונה של ג' עונות, שבה ראתה אחר אותן ג' עונות ושוב ראתה ראייה שנייה אחר ג' עונות נוספות, ומעתה אם תראה ראייה נוספת הרי זו ראייה שלישית], והרי היא שוב מוחזקת בדמים אף שלא קבעה וסת בשלש הפלגות של ג' עונות אלא הראייה השלישית באה אחר עונה אחת. [וכיון שהיא מוחזקת בדמים סובר הט"ז דחוששת לראיותיה כשאר נשים שאין להן וסת קבוע, וכן דעת הסד"ט והחוו"ד, דלא כהש"ך בנקה"כ המובא לעיל אות א'].

ויש לדעת, שכל הנ"ל הוא דוקא בתינוקת שלא הגיע זמנה לראות, והיינו שלא הגיעה לימי הנעורים, אבל אם הגיע זמנה לראות רק שעדיין לא ראתה [והיא מכונה בשם בתולת דמים], משעה שתראה ראייה אחת תהא מוחזקת בדמים, וצריכה לחוש לעונה בינונית כמבואר ברש"י [דף ט: ד"ה ה"ג ת"ר] ובתוס' שם [דף י' ע"א ד"ה ברוב], וכ"כ הגר"א [סי' קפד ס"ק ז].

<u>שיעור ג' עונות</u>

לענין שיעור ג' עונות כתב השו"ע שהוא תשעים יום, ואף להסוברים שעונה בינונית היא יום שלשים, ובעלמא מתחילים לספור ל' יום נוספים מאותו יום שלשים, דמקצת היום ככולו ויום שלשים נמנה כיום הראשון של העונה הנוספת, ונמצא שהעונה השנייה כלה ביום נט, והשלישית כלה ביום פח, מ"מ לענין נידון דידן משערין ג' עונות בינוניות שלמות שהן צ' יום, כך כתב הגר"ז [ס"ק קג]. ובשו"ת חכם צבי [סי' קיד] נסתפק בזה, אם די בפח יום או בעינן דוקא צ' יום.

<u>סעיף כח</u>

גמ' דף ט. איזו היא זקנה וכו' עד ע"ב ומני רבי דוסא היא.

זקנה נחשבת כמסולקת אם מתקיימים בה שני תנאים:

א. הגיעה לגיל זקנה והיינו שקורין לה אימא ואינה בושה או אינה מקפדת.

ב. עברו עליה ג' עונות שלא ראתה.

בענין המחלוקת בגמ' אי בעינן שלא תהא בושה או שלא תהא מקפדת הביאור בזה הוא דאשה שאינה זקנה מקפדת אם קורין לה אימא [ובימינו קורין סבתא], ובגיל מסויים פוסקת להקפיד על כך אך עדיין בושה בזה, ובגיל מאוחר יותר גם אינה בושה, ונחלקו בגמ' בגיל האמצעי דבושה ואינה מקפדת.

<u>להלכה</u>: הט"ז [ס"ק מו] פירש בלשון הטור והשו"ע שכתבו "אינה חוששת" שהכוונה דגם אינה בושה, וזו חומרא, שרק בגיל מבוגר יותר נעשית זקנה. אך הגר"א [ס"ק מז] והתורת השלמים [ס"ק נד] פסקו כהרמב"ם והרשב"א ורבינו ירוחם, שמשעה שאינה מקפדת הגיעה לגיל זקנה. וכתב הגר"א שהטעם שפסקו כן הוא משום שספק בוסתות הוי ספיקא דרבנן ולקולא.(ט)

ביאורים והערות

ליקוט תשובות האחרונים

(ט) <u>הגיל להחשיבה כזקנה</u>

להלכה נבוכו האחרונים מאיזה גיל להחשיב זקנה כמסולקת דמים. בשיעורי שבט הלוי הביא משו"ת בית שלמה שכתב דחוושש לפסוק בזה. [ועיי"ש שדן באשה בת נח שנה שלא ראתה במשך שמונה שנים, ורק בזה דן אותה כמסולקת]. והוסיף דכהיום לפעמים מקדים סילוק

קנין הלכה

מראי מקומות

<u>דיני מסולקת דמים בזקנה</u>

א. אם לאחר שהגיעה לגיל זקנה [כנ"ל] עברו עליה ג' עונות שלא ראתה, דינה כמסולקת דמים ואינה חוששת ליום וסתה, [כגון אם היה לה וסת קבוע ליום החודש בסירוגין, כלומר פעם בב' חדשים, והגיע יום וסתה אחר צ' יום אינה חוששת לו].

ב. וכן אם ראתה פעם אחת אחר צ' יום, עדיין דינה כמסולקת, ואינה חוששת לוסתה הישן בין ליום החודש ובין להפלגה.

ג. וכן אם הפליגה שוב צ' יום או יותר וראתה, אף שיש לה ב' ראיות אחר סילוק ג' עונות עדיין היא בגדר מסולקת.

ד. ואם הפליגה שוב צ' יום וראתה באופן שיש לה ג' הפלגות מכוונות, התברר שההפסקות הקודמות לא היו סילוק אלא שינוי וסת, והיא מוחזקת בדמים ויש לה וסת קבוע.

ה. ואם הפסיקה ג"פ בשיעור ג' עונות אך לא היו הפלגות מכוונות, לדעת הט"ז החוו"ד והסד"ט הרי היא מוחזקת בדמים וחוששת לעונה בינונית ולוסת החודש ולהפלגה, כשאר אשה שאין לה וסת קבוע [אבל משמע שוסתה הקבוע שהיה לה קודם שהחלה להפסיק ג' עונות כבר נעקר מחמת הפסקת הג' עונות, ולא חזרה לוסתה אף שחזרה והוחזקה בדמים]. ולדעת הש"ך [נקה"כ] אינה חוששת לוסת שאינו קבוע, ורק אם קבעה וסת [שראתה ג"פ בהפלגת ג' עונות מכוונות] אז חוששת.

ו. כתב השו"ע [ומקורו ברשב"א], שיש חומר בזקנה מבקטנה שלא הגיע זמנה לראות, שאם לאחר הפסקת ג' עונות ראתה ביום וסתה שהיה קבוע לה קודם ההפסקה, אמרינן בזה דחזרה לוסתה ושוב אינה בחזקת מסולקת כלל ויש לה וסת קבוע. דין זה הוא בין בוסת החודש ובין בוסת הפלגה.

ז. בספר בדי השולחן [ביאורים ד"ה וזקנה] למד משיטת כמה ראשונים חומרא נוספת בזקנה מבקטנה, שאם לאחר שהפליגה פעם ראשונה ג' עונות ראתה, ושוב חזרה וראתה בלי הפסקת ג' עונות, נתחזקה בדמים אף שלא ראתה ג"פ. ועיי"ש שכתב לחוש עכ"פ לעונה בינונית, וציין לספר לחם ושמלה שכתב מעין זה.

ח. דברי הש"ך [ס"ק עא] בענין קביעות וסת בימי נדה וזיבה, יבואו להלן [סעיף לב].

<u>סעיף לב</u>

מקור הדין הוא בראב"ד בספר בעלי הנפש, והעתיקו הרמב"ן בהלכות נדה, וכן הביא הטור בשם הרמב"ן.

כתב הש"ך [ס"ק עב] דיש ט"ס בלשון השו"ע, וצ"ל שהראייה הרביעית היתה בכ' לחודש [ולא בב' לחודש כנדפס בשו"ע]. והנה למאי דקיי"ל דהאידנא אשה קובעת וסת גם בימי נידתה וזיבתה, [וראה להלן מה שנביא מהש"ך [ס"ק עא] אם קביעות זו היא גם לקולא, ומהכרעת האחרונים בזה], א"כ לא היה השו"ע צריך לצייר דין זה בששה חדשים חלוקים, אלא היה אפשר לה לקבוע ב' וסתות גם בג' חדשים כגון שראתה א' כ', א' כ', א' כ', דקבעה לא' ולכ', אלא שהיות ומקור הדין הוא בראב"ד, והראב"ד סובר שגם בימינו אין אשה קובעת בימי זיבתה, [ובציור הנ"ל אם ראתה בכ' נמצא שיום א' שאחריו הוא בתוך ימי

ביאורים והערות

הדמים בגיל מה, ולעיתים בגיל נה [גם הוסיף שאינו בא בבת אחת רק בהדרגה, שמתחילה רואה דם כל ב' חדשים ואח"כ כל ג' חדשים], וסיים שבגיל ששים עד ששים וחמש מסתבר שאפשר לדונה כזקנה [יחד עם סילוק הדמים].

עיין בספר חוט שני שכתב דקריאת אימא [סבתא] היא דוקא אם חברותיה או אנשים אחרים קורין לה כן, אך אם נכדיה קורין לה כן אינו בכלל קריאת סבתא.

קנין הלכה

מראי מקומות

זיבתה], לכן צייר הראב"ד שקבעה מתחילה וסת לא' ורק אח"כ החלה לראות בכ', וגם ראתה בא' [שאם לא כן היה נעקר יום א'].

<u>חשש לוסת שאינו קבוע כשיש לה כבר וסת קבוע</u>

הפת"ש [ס"ק כח] הביא שו"ת נוב"י, שנסתפק בהך דינא דהשו"ע כאשר יש לה וסת קבוע לא' בחודש, וראתה אח"כ ג' פעמים בכ' ובא', האם רק באופן זה שראתה ג"פ ביום כ' חוששת גם ליום כ' [מלבד יום א'], אך אם ראתה רק פעם א' או שתים בכ' לא חוששת כוסת שאינו קבוע כיון שיש לה וסת קבוע לא', או דחוששת לכ' גם קודם שקבעתו.

שורש הספק הוא בדין המבואר ברמב"ן בהלכותיו [פ"ו ה"ב], דאשה שיש לה וסת קבוע להפלגת כ', ושינתה פעם אחת ולא ראתה בכ' רק בל', חוששת גם לל' כוסת שאינו קבוע, [מלבד חשש כ' שהוא וסת קבוע שלא נעקר ג"פ]. ומבואר בדין זה [אשר מקורו בגמ' דף סד.] דאף שעדיין לא נעקר וסתה ליום כ' מ"מ חוששת לל', ומאידך מבואר ברמב"ן עוד שאם חזרה עתה וראתה ביום כ', נעקר חשש הפלגת ל' אף שעדיין לא הגיע יום זה, משום שחזרה לוסתה של כ'.

לפי מה שנתבאר שהחזרה לוסתה עוקרת חשש וסת שאינו קבוע, נסתפק הנוב"י מה הדין בציור של השו"ע שראתה ראיית כ' בלי לשנות מוסתה הקבוע, דממשיכה היא לראות גם בא', האם בכה"ג לא חוששת לוסת שאינו קבוע כיון שממשיכה לראות בוסתה הקבוע, [ורק כששינתה ולא ראתה בכ' אז חוששת לל' כבדין הא' של הרמב"ן], או דבעלמא חוששת לוסת שא"ק גם אם ממשיכה לראות בוסתה הקבוע, ורק בציור של הרמב"ן אמרינן שאם חזרה לוסתה של יום כ' נעקר חשש יום ל', דהתם ראיית ל' באה עם שינוי של וסתה, ולכן אמרינן דכשחוזרת לוסתה לא תחוש עוד לל', אך כשראיית השינוי באה בד בבד עם וסתה י"ל דחוששת לשניהם.

ובב"ח [אות מג] מפורש שאינה חוששת לוסת שאינו קבוע אם ממשיכה ורואה בוסתה הקבוע. ובחוו"ד [ביאורים ס"ק טו הובא בפת"ש ס"ק יב] מבואר דפשיטא ליה לאידך גיסא, דאף שקבעה וסת לא נעקר חשש וסת שאינו קבוע שהיה לה, [אלא שהחוו"ד כתב זאת רק אם שני החששות הם לימות החודש, דאין שני וסתות החודש סותרים זה לזה, משא"כ וסת החודש וההפלגה סתרי אהדדי, וכן ב' וסתות הפלגה סתרי אהדדי ולכן אם קבעה אחד מהם אין חוששת לשני].

ונמצא שבנידון השו"ע אם שני החששות הם ליום החודש, לפי הב"ח אינה חוששת לוסת שאינו קבוע לראייה השנייה, ולפי החוו"ד חוששת, והנוב"י הסתפק בזה.

<u>קביעת וסת בימי נדה וזיבה [ש"ך ס"ק עא]</u>

גמ' דף לט. רב הונא בר חייא אמר שמואל לומר שאינה קובעת לה וסת בתוך ימי זיבתה עד סוף הפרק. משנה דף יא. אע"פ שאמרו דיה שעתה צריכה להיות בודקת חוץ מן הנדה. ובגמ' חוץ מן הנדה וכו' עד אבל חזיתיה ממעיין פתוח לא אמרי.

בגמרא מבואר דאין אשה קובעת וסת לא בימי נדתה ולא בימי זיבתה [פרט למקרה שראתה ב' ראיות ממעין סתום והשלישית ממעיין פתוח, ויבוארו בע"ה לקמן]. אמנם כתבו הראשונים, שבימינו שאין הנשים בקיאות להבחין בין ימי נדה וימי זיבה לבין שאר ימים, קובעת גם בימים אלו.

וכתב הש"ך [ס"ק עא] דמה שנקטו הראשונים דהאידנא נהגינן דאשה קובעת וסת בימי נדה וזיבה, היינו דוקא לחומרא, שנותנים לקביעות זו חומרי וסת קבוע [באופן שאם עבר הוסת ולא בדקה אסורה עד שתבדוק], אבל לענין קולא דהיינו לצאת מקביעות

קנין הלכה

מראי מקומות

וסת [כגון שאינה חוששת לעונה בינונית וחוששת רק לוסתה ולא לשאר חששות, כגון אם יש לה וסת קבוע להפלגה, אינה צריכה לחוש ליום החודש של ראייה זו] ס"ל להש"ך דאין אשה קובעת בימי נדה וזיבה.

התורת השלמים [ס"ק כז] וכן הסד"ט [סוס"ק לד] חלקו על הש"ך, ולמדו מלשונות הרמב"ן והרשב"א דהאידנא אין אשה צריכה כלל לחשב ימי נדה וימי זיבה, ולפי הש"ך צריכה לחשב כדי לידע איך לנהוג לחומרא ואיך לקולא. עוד הביא הסד"ט מהרמ"א [בסעיף יג ומקורו מלשון הרמב"ן] דלא חילק כלל בין ימי נדה וזיבה לשאר ימים.(י)

עיין ש"ך [ס"ק עב] שמבואר מדבריו דאף דקי"ל דאשה קובעת וסת בימי נדתה, אין זה סותר למבואר בסי' קפד [ס"ו] שאשה הרואה כמה ימים רצופים אינה חוששת אלא לתחילת הראייה, אלא יש לחלק בין ימים רצופים, שבזה קי"ל דחוששת רק לתחילת הראייה, לבין ימים שאינם רצופים, שבזה חוששת לשני הימים. ולכאורה כוונת הש"ך דבעינן שתפסיק יום שלם, כגון שראתה בא' ובג', וביום ב' לא ראתה כלל, אך אם ראתה ביום א', ובליל ב' לא ראתה ושוב ראתה ביום ב' הרי אלו ימים רצופים ואינה חוששת לראיית ב'. וכ"כ בספר חוט שני [סי' קפד עמ' מו] דרק כאשר הפסיקה לילה ויום אז חוששת לראייה השנייה, ועוד הוסיף שדין זה הוא רק אם ברור לה שלא ראתה ביום ב', והיינו שבדקה ולא ראתה.

ובשיעורי שבט הלוי [סי' קפד ס"ו עמ' כט] הביא את דברי החוו"ד והגר"ז שכתבו דהא דחיישינן לוסת בימי נידתה היינו רק אם הוקבע הוסת ג"פ בימים אלו, אך אינה חוששת לוסת שאינו קבוע. ומלבד זה כתב דדוקא אם הפסיקה עונה שלימה אז מחשבינאת הראייה שאח"כ כראייה חדשה [אם תקבענה ג"פ], אך אם לא הפסיקה עונה שלימה אינה חוששת.[8] (יא)

ביאורים והערות

ביאורים והערות

8. בגמ' [דף לט:] מבואר דאף שאין אשה קובעת וסת בימי נידתה מ"מ אם ראתה בימים א', א', כ"ה, א' קבעה וסת ליום א', דאף שבפעם השלישית היתה ראיית א' בתוך ימי נדה של ראיית כה, מ"מ הואיל ושתי הראיות הראשונות של א' היו ממעיין סתום, לכן רגליים לדבר שגם בראייה השלישית, יום א' הוא הגורם לראייה, ואינו נמשך רק מכח ראיית כה.

והביא הטור [כאן] את דברי הרמב"ן שכתב, דהאידנא קובעת וסת אף בימי נדה וזיבה. ולפי"ז אף אם כל ג' הראיות היו ממעיין פתוח קובעת וסת, כגון אם ראתה א', ה', א', ה', א', ה', קובעת ב' וסתות, לא' ולה'.

נמצא לכאורה שהאידנא אין נ"מ בהך דינא של ב' ראיות ממעיין סתום והראייה הג' ממעיין פתוח, ואכן דין זה לא הובא בשו"ע ובנו"כ. אמנם בחוו"ד [סי' קפד ס"ק ז] מבואר, דאף האידנא יש נ"מ בדין זה של ב' ראיות ממעין סתום, והיינו בציור שראתה ימים רצופים, שבזה קיי"ל [סי' קפד ס"ו] דאזלינן בתר תחילת הראייה, [ודלא כהש"ך שכתב דבימים רצופין לא נאמר דין זה של קביעת וסת בימי נדה], דמעתה אם ראתה ב' ראיות ביום טו לחודש, ובפעם הג' ראתה ביום יד [או קודם לכן] ונמשכה ראייתה בימים רצופין עד טו קבעה וסת לטו, דאמרינן דראיית יד היא מחמת דמים יתירים דאיתוספו בה.(יא)

ליקוט תשובות האחרונים

(י) <u>קביעות וסת בימי נדות וזיבות</u>

להלכה כתב בשיעורי שבט הלוי דלא נוהגים כהש"ך, אלא כהתו"ש וסד"ט שאין מחלקין כלל בין ימי נדה וימי זיבה לשאר ימים. והוסיף שם לבאר שהקלו חכמי הדורות בזה כדי להעמיד הדת על תילה, שלא יקשה ענין חישוב הוסתות על הציבור. עוד הוסיף שבאמת אין זה שכיח כ"כ שאשה תקבע וסת בתוך יח יום לראיית הנדות שלה, והדעת נותנת דמקרה הוא, וגם עיקר חשש הוסתות אינו אלא מדרבנן, ולכן העדיפו להקל בזה ולא להחמיר את ענין הוסתות.

ובספר חוט שני כתב דאם ידוע החשבון של ימי נדות וזיבות יש לחוש לדברי הש"ך, משא"כ אם אין ידוע החשבון.

(יא) <u>ראייה שנמשכת</u>

עיין בספר מראה כהן [פרק שמיני הערה סז] שהביא מחלוקת הפוסקים אם קביעות זו של שתי ראיות ממעיין סתום ושלישית ממעיין פתוח היא קביעות מדין ודאי או קביעות מספק, שהב"ח [אות מא] נקט שזו קביעות מספק, שמא עיקר הראייה ביום טו [בדוגמא שכתבנו

קנין הלכה

מראי מקומות

סעיף לג

משנה דף ז. עד ע"ב במשנה וחכ"א דיה שעתה. דף ח: מעוברת משיודע עוברה עד דף ט. בעידנא דחזאי אין ראשה כבד עליה ואין אבריה כבדין עליה. דף יא. והיושבת על דם טוהר וכו' עד ע"ב מימי טהרה לימי טומאה לא קבעה.

הראשונים נחלקו, אם מעוברת ומניקה שראו בזמן שהן מסולקות קובעות וסת:

א. דעת הרמב"ן דקובעת וסת, והוכיח זאת מהגמ' [דף יא:] דרק מימי טהרה לימי טומאה לא קבעה, הא אם כלו ימי טוהר [כלומר אחר מ' יום לזכר ופ' יום לנקבה] קובעת.

ב. דעת הרשב"א שאינה קובעת, ולמד זאת מהא דדיה שעתה, והיינו שראייתה היא מקרה בעלמא והמקרה אינו קובע.

<u>להלכה</u>: כתב השו"ע דמעוברת קובעת וסת, אך הוסיף דחוששת כוסת שאינו קבוע, ועיין ש"ך [ס"ק עג] שכתב שנראה כפסק השו"ע שלא חשש להרמב"ן דס"ל דקובעת וסת. והפת"ש [ס"ק כט] ציין לשו"ת חת"ס [סי' קסד] ושם צידד לחלק בדין מינקת, בין אם מניקה בפועל שבזה יש להקל טפי כהשו"ע שלא תקבע וסת, לבין אם אינה מניקה בפועל שבזה יש לחוש טפי לרמב"ן דקובעת וסת. [ועיין בשיעורי שבט הלוי שהביא את דברי החת"ס האלו].

במש"כ השו"ע דחוששת כוסת שאינו קבוע, כתבו רוב הפוסקים [ב"י, סד"ט, חוו"ד, גר"ז, וכן מוכח בט"ז ס"ק מח] דאף בראייה אחת חוששת, [וחלקו על רש"ל שכתב דרק אם ראתה ג"פ חוששת].

לענין אי חוששת לעונה בינונית ג"כ נחלקו הפוסקים: דעת הסד"ט [מובא בפת"ש ס"ק לא] דא"צ לחוש לעונה בינונית, ודעת מהר"ם פדואה והגר"ז והחוו"ד [חידושים ס"ק נ] דחוששת.(יג)

<u>ראייה בימי טוהר</u>

הרמב"ן בהלכותיו [פ"ה הכ"א] מבאר דאף שמדינא דגמרא אין אשה קובעת מימי טהרה לימי טומאה, מ"מ בזמן הזה דמטמאינן דם טוהר יש לחוש גם לראיות של ימי טוהר.

והחזו"א [סי' פז ס"ק ב] כתב דנראה דרק לרמב"ן דס"ל דמן הדין קובעת בימי עיבורה יש לחוש האידנא גם בימי טוהר, אבל

ביאורים והערות

ליקוט תשובות האחרונים

למעלה] וראיית יד היתה רק תוספת דמים, ולהך צד אינה חוששת ליום יד רק ליום טו, או דעיקר הראייה היא ביום יד ולהך צד לא קבעה וסת לטו, וחוששת גם לראיית יד. אך הגר"ז [קו"א ס"ק ד] כתב דבלשון הראב"ד משמע שקביעות הוסת היא מדין ודאי, ואעפ"כ חוששת גם ליום ההקדמה. והנפק"מ היא שלפי הב"ח צריכה לחוש לעונה בינונית מספק שמא לא קבעה וסת, ולפי הגר"ז אינה צריכה לחוש כיון שקבעה בודאי וסת.

ועיי"ש עוד [הערה סח] במש"כ בענין חששות ב' ראיות ממעין סתום וראייה ג' ממעיין פתוח בוסת ההפלגה, דגם בזה כתבו הראשונים דקבעה וסת אף שהקדימה ראייתה, וכגון שהפליגה כח יום, ושוב כח, ובפעם הג' ראתה ביום כד וגם ביום כח, דקבעה להפלגת כח אך חוששת גם להפלגת כד, דמעתה יש לדון אי חוששת להפלגה זו מיום כד או מיום כח, עיי"ש.

(יג) <u>עונה בינונית במעוברת ומינקת</u>

בספר לבושי עוז [עמ' נג] הביא בשם הגרי"ש אלישיב זצ"ל דחוששת לעונה בינונית, ואף ליום לא, אמנם כתב שאין זה כוסת קבוע ממש, ולכן אם עבר היום ולא בדקה מותרת. ובספר שיעורי שבט הלוי [אות ה] כתב שלענין מעוברת יש להקל שלא לחוש לעונה בינונית, משא"כ במינקת מסתבר טפי לחוש. ובספר חוט שני כתב לחוש גם במעוברת.

קנין הלכה

מראי מקומות

לדידן דנקטינן דאינה קובעת בימי עיבורה, נראה דא"צ לחוש בימי טוהר.

ובשיעורי שבט הלוי הביא משו"ת חת"ס [סי' קמב] שכתב דחוששת בימי טוהר.

עיין פת"ש [שם] שהביא מהסד"ט, דאם ראתה המעוברת את ראיותיה בסדר מסויים, כגון ג' פעמים באותו יום בחודש או בג' הפלגות שוות, נהי דאינה קובעת וסת, מ"מ כשחוששת לראייה שלה אינה חוששת לה גם ליום החודש וגם להפלגה, אלא חוששת רק לפי הסדר שראתה, יום החודש או יום ההפלגה.

<u>דין מעוברת</u>

א. במשנה דף ז: איתא משיודע עוברה, ובגמ' דף ח: וכמה הכרת העובר שלשה חדשים. בשו"ע סעיף לג כתב ג' חדשים, ובסעיף לד כתב משהוכר עוברה.

וכתב החזו"א [סי' קא ס"ק ב] דנראה דשני תנאים בעינן, דלא סגי בהכרת העובר קודם ג' חדשים, וכן לא סגי בג' חדשים אם עדיין לא ניכר עוברה. ובספר פרדס רימונים כתב דתלוי בג' חדשים, אלא שאם הוכר עוברה תלינן שעברו עליה ג' חדשים. [וכ"ש דלא מהניא ידיעה שהיא מעוברת קודם שמתקיימים שני התנאים הנ"ל].(יג)

ב. כתב בשיעורי שבט הלוי, דמונין את הג' חדשים בסתמא מליל הטבילה. ובחוט שני [עמ' קלא] כתב דמונין מעת שמקובל אצל הנשים שהיא מעוברת, או מזמן בדיקת הרופאים.

ג. תוך ג' חדשים מדינא דגמרא אינה מסולקת כלל, וקובעת וסת וכן חוששת לוסתות קודמים. אמנם כיון שבימינו רוב הנשים מסולקות בג' חדשים ראשונים, לכן לחומרא חיישינן שאם לא ראתה בג' חדשים אלו אינה עוקרת את הוסת הקודם שהיה לה. [כ"כ בשיעורי שבט הלוי ובחוט שני].

<u>דין מינקת</u>

א. מדינא דגמ' עד כד חדשים הויא מסולקת אף אם אינה מניקה בפועל, אמנם האידנא אחר כמה חדשים מתחילות לראות, ואח"כ רואות כמעט כסדרן [וכ"ש אם אינה מניקה בפועל], ולכן אמר החזו"א [מובא בחוט שני עמ' קלא], שיש להחמיר במינקת שחזרה לראות דתחוש לוסתות הקבועים שהיו לה קודם שנתעברה. וכתב שם דכמו כן ראוי לחוש לימי המבוכה.(יד)

אמנם הוסיף שכל זה לחומרא ולא לקולא, ולכן בכלות כד חודש יש לזכור את הוסת שהיה לה קודם עיבורה. ואחר כד חודש אינה מסולקת אף אם ממשיכה להניק את בנה [רעק"א סי' קפד ס"ז].

ב. באשה שהפילה עוברה, כתב הכרתי ופלתי והובא בפת"ש [ס"ק ל] שגם בנפל יש דין סילוק, דס"ל דתלוי בדין טומאת לידה, דכל שנחשב ולד לענין טומאת לידה יש בו סילוק מדמים.

ביאורים והערות

ליקוט תשובות האחרונים

(יג) <u>ידיעה על עיבורה</u>

כתב בשו"ת שבט הלוי [ח"ג סי' קיד] דאין הדבר תלוי בידיעה שהיא מעוברת, והטעם כמש"כ המאירי [דף ט.] דסילוק הדמים מגיע כאשר העובר ניכר ומכיר חיותו ומכביד עליה ראשה ואבריה, ודמיה מסתלקין.

(יד) <u>מינקת בולד שנולד בניתוח</u>

טעם הסילוק במינקת, מבואר בגמ' דהוא משום שאיבריה מתפרקין בלידה. ובענין ולד שנולד בניתוח [יוצא דופן], בשיעורי שבט הלוי כתב שגם בזה יש דין מינקת והויא מסולקת, ובחוט שני נסתפק בזה ונטה להחמיר.

קנין הלכה

מראי מקומות

ובשיעורי שבט הלוי הביא משו"ת בית שערים, דאחר מ' יום כבר דינה כמסולקת. [ולכאורה שיעור מ' יום הוא לחומרא דחיישינן שיש צורת ולד, אבל לענין קולא של סילוק בעינן דין לידה ודאי, והיינו שיהא ריקום איברים, ובגמ' דף כה: מצינו שלא הקלו ליתן לה ימי טוהר עד שישעיר, וכן פסק הרמב"ם (פ"י איסו"ב ה"ג), ואולי לענין וסתות דרבנן יש להקל יותר, וצ"ע].

ובספר חוט שני דן לומר, דכדי שיהיו אבריה מתפרקין, בעינן ולד יותר גדול כגון אחר ג' חדשים, אך אח"כ ציין לדברי הפוסקים שתלו הכל בדין טומאת לידה.

ג. עיין חוו"ד שכתב דאפילו הפילה רוח ג"כ הויא מסולקת, כדחזינן בגמ' [דף ט]. בכו"פ ובחכמ"א משמע דתלוי בטומאת לידה, וכיון שאין בזה דין לידה אין גם סילוק דמים, וכן כתב בלחם ושמלה לחלוק על החוו"ד.

<u>סעיף לד</u>

גמרא דף ט. בעא מיניה ההוא סבא וכו' עד דמיה מסולקין ולא בעיא בדיקה.

מעוברת שהגיע זמן הסילוק שלה [אחר שהוכר עוברה ועברו ג' חדשים], אינה חוששת לוסתה הקודם. וכתב השו"ע, דאפילו היתה רואה בזמן הוסת הרגיל שלה מ"מ אינו אלא כמקרה, [אמנם כתב הגר"ז דפשוט דחוששת לראייה זו כוסת שאינו קבוע, ככל מעוברת שראתה וכדלעיל סעיף לג].

דין נוסף בסעיף זה הוא, דלאחר שנגמרו ימי הסילוק חוזרת לחוש לוסתה הקודם.

והנה הראשונים נחלקו בדין זה של החששות לאחר שכלו כד חודש של ימי מניקותה:

א. הרשב"א חושש אף קודם שראתה.

ב. הראב"ד והרמב"ן מקילים שלא לחוש אלא עד שתראה פעם אחת אחר כלות ימי מניקותה, [אף אם לא ראתה את הראייה הזו ביום וסתה הקבוע, דמ"מ ראייה זו מחזיקתה בדמים].

<u>להלכה</u>: השו"ע פסק להחמיר כהרשב"א, והש"ך [ס"ק עה] תמה בזה, [וכן דנו להקל הגר"ז והחוו"ד והחכמ"א].

כתב בשו"ת נוב"י [תניינא סי' פו והובא בפת"ש ס"ק לב] דחוששת רק לוסת קבוע שהיה לה קודם שנתעברה, ולא לוסת שאינו קבוע, ובספר לחם ושמלה הניח זאת בצ"ע. ולהלכה כתב בשיעורי שבט הלוי להקל בזה.

שאלות לחזרה

יו"ד הלכות נדה סי' קפט מסעיף יג עד סוף הסימן

מיוסדות על טור וב"י, שו"ע ט"ז וש"ך, נקוה"כ רעק"א ופתחי תשובה

<u>סימן קפט סעיף יג</u>

א. לאיזה עונה חוששים באופנים דלהלן;
1) כשראתה ג' פעמים ביום והרביעית בלילה?
2) כשראתה פעם אחת ביום ואח"כ ג' פעמים בלילה?
3) כשראתה ג' פעמים ביום ואח"כ ג' פעמים בלילה?
4) כשראיותיה אינם מסודרות, פעמים היא רואה ביום ופעמים בלילה?

ב. 1) אשה שראתה ראיה ראשונה בא' בניסן, לאיזה יום היא חוששת?
2) והאם חוששת גם לעונה בינונית?
3) ואיזה יום היא עונה בינונית?

ג. לדעה הסוברת דעונה בינונית היא יום החודש;
1) מה הנפק"מ בין עונה בינונית ליום החודש?
2) ובאיזה אופן שייך שתחשוש ליום החודש בלי עונה בינונית?

ד. אשה שראתה בא' בניסן ובכ' בניסן;
1) לאיזה יום היא חוששת?
2) והאם חוששת לל' בניסן משום עונה בינונית?

ה. ראתה בא' בניסן, בכ' בניסן ובא' באייר;
1) האם חוששת לט' באייר משום הפלגת עשרים?
2) האם חוששת לי"ב באייר משום הפלגת י"ב?
3) האם חוששת לכ' באייר משום הפלגת עשרים ומשום יום החודש?
4) והאם חוששת לא' בסיון משום יום החודש?

ו. 1) ראתה בא' בניסן, בכ' בניסן ובט' באייר, לאיזה יום היא חוששת?
2) אם עבר ט' באייר ולא ראתה, לאיזה יום היא חוששת?

ז. אשה שראתה שלשה ראיות בשלש הפלגות שוות של 28, וביניהם ראתה עוד ראיה, האם קבעה וסת להפלגה;
1) כשראתה הראיה הנוספת באמצע הפלגה הראשונה?
2) כשראתה אותה באמצע ההפלגה השניה?
3) כשראתה אותה באמצע ההפלגה השלישית?

ח. אשה שחוששת לשני וסתות ונקבע אחד מהם, האם צריכה עדיין לחשוש לשני;
1) כשחוששת לוסת החודש ולוסת להפלגה?
2) כשחוששת לשני וסתות החודש?
3) כשחוששת לוסת שהוא וסת דילוג?

ט. אשה שראתה בט"ו בניסן, בט"ז באייר וביי"ז בסיון, ובכל פעם נמשכה ראייתה כמה ימים, כך שכבר ראתה ג' פעמים ביום י"ז, האם קבעה וסת ליום י"ז או שקבעה לדילוג או שכלל לא קבעה?

<u>סעיף יד-טו</u>

י. אשה שהיה לה וסת קבוע, ושינתה ג' פעמים ולא ראתה בזמן וסתה אלא בזמן אחר, האם נעקר וסתה הקבוע;
1) כשקבעה וסת אחר?
2) כשלא קבעה וסת אחר?
3) ובכמה ראיות חוזרת לוסתה הראשון?

יא. 1) אשה שראתה בהפלגת עשרים יום - קבוע או אינו קבוע - ושינתה פעמיים לשלשים יום ואח"כ שוב ראתה לעשרים יום, האם חוששת עדיין לשלשים?
2) ומה הדין באופן זה בוסת החודש, כשראתה בכ' לחודש - קבוע או אינו קבוע - ושינתה פעמיים לל' ואח"כ שוב ראתה בכ', האם חוששת עדיין לל'?
3) ומה הדין אם ראתה שוב ליום ל' או להפלגת שלשים, דהיינו עשרה ימים אחר העשרים, האם חוששת לו או לא?

יב. אשה שהיה לה וסת ביום כ׳ ואח״כ שינתה ליום ל׳ ואח״כ ליום ל״ב ואח״כ ליום ל״ד, האם קבעה וסת לדילוג וחוששת לל״ו - לרב ולשמואל, להב״י, להב״ח ולהש״ך, ומה הטעם?

יג. 1) אשה שהיתה רגילה לראות לעשרים יום, הגיע יום עשרים ולא ראתה, האם חוששת לעשרים יום מיום זה או לא?
2) ומה הדין בכה״ג בוסת החודש?
3) ומה הנפק״מ ביניהם?

יד. סכם בקצרה שש ההוכחות של הט״ז דמנינן מיום שהיתה ראויה לראות - דלא כמהרש״ל דמנינן רק מיום שראתה, ומה השיב עליהם הש״ך בנקודות הכסף?

<u>סעיף טז</u>

טו. אשה שהיה לה וסת קבוע, ועברו ב׳ פעמים ולא ראתה בזמן וסתה, ואח״כ נתעברה ועברו ימי עיבור והנקה, ושוב הגיע זמן וסתה ולא ראתה, האם מצטרפת עקירה זו לשתי העקירות הקודמות שלפני עיבורה או שצריכה שוב ג׳ פעמים לעקור אותה?

<u>סעיף יז</u>

טז. 1) אשה שראתה פעם אחת או פעמיים ע״י אונס, כגון שקפצה וראתה, האם צריכה לחוש לוסת החודש או להפלגה או לעונה בינונית?
2) כשחוששת - האם חוששת דוקא אם קפצה או אפי׳ ליום בלבד?

יז. ראתה ע״י קפיצות בשעות מכוונות או בשעה קבועה אחר הקפיצה, האם חוששת לכל העונה או רק לשעה ההיא?

יח. אשה שראתה ג׳ פעמים ע״י אונס בימים שאינם קבועים, האם קובעת וסת לקפיצות לבד?

יט. 1) אשה שראתה ב׳ פעמים ע״י קפיצה ביום ידוע, ובפעם הג׳ קפצה יום לפני הראיה, האם קובעת וסת לימים לבד או לימים ולקפיצות יחד?
2) אשה שראתה ב׳ פעמים ע״י פיהוק ביום ידוע, ובפעם הג׳ פיהקה יום לפני הראיה, האם קובעת וסת לימים לבד או לימים ולפיהוק יחד?
3) ומה הנפק״מ ביניהם?

כ. 1) ראתה ג׳ פעמים ביום ידוע ע״י קפיצה ובפעם הרביעי ראתה יום אחר היום שקפצה, האם קבעה וסת לימים לבד או לימים ולקפיצות?
2) ראתה בכל הג׳ פעמים יום אחר יום הקפיצה, האם קבעה וסת לימים לבד או לימים ולקפיצות?
3) ראתה ב׳ פעמים ע״י קפיצה ביום ידוע ובפעם השלישית קפצה כמה ימים לפני הראיה, האם בכה״ג גם תלינן הראיה בקפיצה או רק כשהראיה היא יום אחד אחר הקפיצה?

כא. אשה שקפצה והתחילה לפהק וראתה - האם וסת הקפיצות ווסת הפיהוק מצטרפות להקבע יחד?

<u>סעיף יח</u>

כב. ראתה ג׳ פעמים ע״י אונס בימים קבועים;
1) האם קבעה וסת?
2) והאם חוששת לכל העונה או רק מעת שקפצה?
3) ואיך נעקר וסת כזה?

כג. אשה שקבעה וסת להפלגה ולקפיצות או להפלגה ולפיהוק - וראתה ראיה באמצע ההפלגה, האם חוששת להפלגתה הראשונה מהראיה עם הקפיצה או עם הפיהוק, או מהראיה האחרונה?

<u>סעיף יט-כא</u>

כד. 1) האם אשה קובעת וסת ע״י מקרים שיארעו בגופה - כשאינם בימים קבועים?
2) ומאי שנא מוסת הקפיצות?

כה. 1) אשה שפיהקה בראש חודש ניסן וראתה - למתי היא צריכה לחשוש?
2) פיהקה אח״כ בב׳ בסיון וראתה - למתי היא חוששת?
3) פיהקה וראתה ג׳ פעמים בימים קבועים - שקבעה לה וסת לפיהוק ולימים - והגיע היום ולא פיהקה או שפיהקה לא ביום הקבוע, האם חוששת או לא?

כו. אשה שפיהקה פעם אחת בראש חודש וראתה, ואח״כ פיהקה באמצע החודש ולא ראתה, האם מותרת לבעלה או אסורה עד שתבדוק, ומה הטעם?

<u>סעיף כב</u>

כז. ראתה ג׳ פעמים ע״י וסת הגוף, אבל כל ראיה היתה ע״י סוג מיחוש אחר, כגון שפיהקה פעם אחת, נתעטשה פעם אחת, וראשה ואיבריה כבדים עליה פעם אחת, האם קבעה וסת הגוף או לא?

<u>סעיף כג</u>

כח. אשה שרואה ע״י אכילת דברים מסויימים, האם קובעת וסת למאכלים אלו לבד אף אם אינם בימים קבועים או דוקא אם וסת זה בא בימים קבועים?

כט. 1) אכלה שום וראתה, אכלה בצל וראתה, אכלה פלפלין וראתה - האם מצטרפין כולן לקביעת וסת לאכילת דברים חמים?
2) שתי פעמים אכלה שום וראתה, ובפעם השלישית אכלה בצל וראתה, האם מצטרפים לקביעות וסת?
3) אכלה שום ג׳ פעמים וראתה - האם קבעה רק לשום או לכל הדברים החמים?
4) קבעה וסת ע״י אכילת שום ובצל ופלפלין כנ״ל, ואח״כ אכלה שאר דברים חמים ולא ראתה - האם נעקר הוסת הנ״ל?
5) ואם אכלה אח״כ שום ג׳ פעמים ולא ראתה - האם נעקר כל הוסת או רק אכילת שום?

<u>סעיף כד-כה</u>

ל. אשה שיש לה וסת הגוף, שאינו קבוע או קבוע, בימים קבועים או שאינם קבועים, מתי חוששת לוסתה;
1) כשהראיה מובלעת בתוך וסתה?
2) כשהראיה מתחלת קודם הוסת?
3) וכשהראיה נמשכת אחרי הוסת?

<u>סעיף כז-כח</u>

לא. תינוקת שלא הגיע זמנה לראות, בכמה ראיות היא קובעת וסת, בשתיים או בשלש או בארבע, לרבי ולרבי שמעון בן גמליאל, בוסת החודש ובוסת הפלגה, ומה הטעם?

לב. תינוקת שלא הגיע זמנה לראות וראתה, האם חוששת לראיה זו קודם שקבעתה או אינה חוששת עד שתקבע אותה, באופנים דלהלן;
1) כשראתה ראיה ראשונה בחייה?
2) ראתה ג׳ פעמים ואח״כ עברו ג׳ עונות שלא ראתה בהן, ולסוף תשעים ראתה ראיה אחת?
3) ראתה ראיה נוספת אחר הראיה שלסוף תשעים, כמו שהיתה רגילה לראות לפני שהפסיקה?
4) ומאי שנא ממעוברת ומינקת?
5) ראתה ג׳ פעמים בזמנים שונים ולא קבעה וסת, האם חוששת לוסת שאינו קבוע?

לג. תינוקת שלא הגיע זמנה לראות וראתה ג׳ פעמים, ואח״כ עברו עליה ג׳ עונות וראתה לתשעים יום, ואח״כ ראתה עוד שתי ראיות - לתשעים יום או לצ״ב או לשלושים יום, האם קבעה וסת להפלגה או לא, ומה הטעם?

לד. אשה שהיה לה וסת החודש בסירוג, שראתה בא׳ בניסן, בא׳ בסיון ובא׳ באב, או שהיה לה וסת הפלגה מארבעים יום לארבעים יום, כמה זמן צריך לעבור שייעקרו וסתות אלו;
1) בתינוקת?
2) בגדולה?

לה. תינוקת שראתה ג׳ פעמים להפלגת 25 יום, ואח״כ עברו ג׳ עונות שלה דהיינו 75 ימים, ולא ראתה, וכעבור 5 ימים דהיינו לשמונים יום מהראיה האחרונה ראתה, האם חוששת לראיה זו או לא?

לו. האם אשה קובעת וסת בימי נדות ובימי זיבות - ממעיין סתום או ממעיין פתוח, מדין התלמוד ובזמנינו, להחמיר או להקל?

<u>סעיף כט</u>

לז. ממתי יש לאשה דין זקנה - שאם עברו עליה ג׳ עונות ולא ראתה, הרי היא מסולקת דמים ואינה חוששת לוסתה הראשון, האם דוקא כשקורין לה זקנה בפניה או אפי׳ שלא בפניה, ואינה בושה או אינה מקפדת, ואיך פוסקים להלכה, ומה הטעם?

<u>סעיף לב</u>

לח. מדיני קביעות וסת בתוך וסת;
1) אשה שראתה ג׳ פעמים בראש חודש ובב׳ לחודש - לאיזה יום קבעה וסת?
2) ראתה ג׳ פעמים בראש חודש וברביעית ובחמישית ובשישית ראתה בראש חודש ובב׳ לחודש - לאיזה יום קבעה וסת?
3) ראתה ג׳ פעמים בראש חודש ובכ׳ לחודש - לאיזה יום קבעה וסת?
4) ראתה ג׳ פעמים בראש חודש וברביעית ובחמישית ובששית ראתה גם בכ׳ וגם בראש חודש - לאיזה יום קבעה וסת?

לט. אשה שקבעה וסת ע״י שראתה ג׳ פעמים בראש חודש, ואח״כ ברביעית ראתה בעשרים לחודש, האם חוששת לראיה זו;
1) כשראתה אח״כ בראש חודש?
2) כשלא ראתה אח״כ בראש חודש?
3) ומה הטעם?

<u>סעיף לג-לד</u>

מ. 1) מעוברת, מאיזה זמן יש לה הדינים של מעוברת, ומה הטעם?
2) מינקת - האם תלוי ביניקת הולד או בכ״ד חודש, ומה הטעם?
3) אשה שהפילה נפל או רוח - האם יש לה גם דין מינקת?

מא. מעוברת ומינקת;
1) האם חוששות לוסתה שהיה לה קודם?
2) האם חוששות לראיה שראו בימי עיבורה או מניקתה - ליום החודש או להפלגה או לעונה בינונית?
3) האם קובעת וסת בימי עיבורה או מניקתה, להחמיר או להקל?

מב. עברו ימי עיבור והנקה, האם חוששת לוסתה שהיה לה קודם עיבורה;
1) כשהיה לה וסת קבוע?
2) כשהיה לה וסת שאינו קבוע?

מג. כשחוששת לוסתה הקודם, ממתי חוששת, מיד אחר שכלו כ״ד חודש או כשראתה פעם אחת או כשראתה שתי פעמים, לדעת הרשב״א, הרמב״ן וגדולי המורים, ואיך נפסק להלכה;
1) בוסת החודש?
2) בוסת הפלגה?
3) בוסת הגוף?

מד. כשראתה פעם אחת כמו שהיתה למודה לראות, האם נעקר בפעם אחת או שצריך ג׳ פעמים לעקרו?

מה. ״ארבע נשים דיין שעתן, תינוקת וזקנה, מעוברת ומינקת״ (נדה ז.).
1) במה חמור דין הזקנה מדין הקטנה?
2) במה חמור דין מעוברת מדין זקנה?
[3) ובמה חמור דין מינקת מדין מעוברת?]

שאלות הנוגעות למעשה
יו"ד הלכות נדה סי' קפט מסעיף יג עד סוף הסימן

א. אשה שראתה.

1. בהפלגה של 62 יום האם צריכה לחוש שוב לעוד 62 יום, - וכן אם ראתה בהפלגה של 47 יום האם צריכה לחוש לעוד 47 יום.
2. בא' שבט, א' ניסן, א' סיון, י"ג תמוז, האם צריכה לחשוש גם לא' אב.
3. א' שבט, א' ניסן, מכ"ז אייר עד ג' סיון, האם צריכה לחשוש לא' אב.
4. א' אדר, א' ניסן, האם צריכה לחשוש גם לל' ניסן וגם לא' אייר, או רק לאחד מהם, ואיזה.
5. א' שבט, ד' אדר, א' ניסן, ו' אייר, א' סיון, ה' תמוז, האם צריכה לחשוש לא' אב, א' תשרי וא' כסליו.
6. א' טבת, א' אדר, א' אייר, א' תמוז, א' אלול, א' תשרי, א' חשון, האם צריכה לחשוש לא' כסליו, א' טבת, וא' שבט וא' אדר.
7. לא ראתה אח"כ בא' ניסן, האם צריכה לחוש לא' אייר.
8. א' טבת, א' אדר, א' ניסן, א' סיון, כ' תמוז, האם צריכה לחוש לא' אב או לכ' אב או לשתיהם.
9. א' טבת, א' שבט, א' אדר, א' אייר, א' תמוז, האם צריכה לחשוש לא' אב או לא' אלול.

[כל חילוקי דיניס הס הנפק"מ הנלמדות ויוצאות מפופן דימור הפוסקים מס סי"ב, ט"ז סקי"ב, ס"ק סקכ"ו, דגול מרבבה, פ"ת סק"ס, מכמ"ס קי"ב סי"ג, פרדס רימוניס נפמימה לקפ"ט עמוד ל"ס-ל"ב נגדפס ממדש].

ב. אשה שראתה.

1. בהפלגה של 27 יום ביום אבל הראיה הראשונה שממנה הפליגה 27 היתה בלילה, אח"כ ראתה שוב פעמיים בהפלגה של 27 יום ביום, האם קבעה וסת להפלגת 27.
2. ראתה אחרי הפלגה של 27 בלילה, האם צריכה לחשוש עוד 27 לליל ה27 או ללילה שאחריו כלומר ליל 28. [טעות נפוץ]
3. ראתה בהפרש הפלגה בליל ה32, לאחריו ראתה ביום בהפלגה של 28 יום, חודש אח"כ כשחוששת ל28 ול 32, האם חוששת להם לעונת יום או לילה.
4. ראתה בהפלגת יום 32, אח"כ בהפלגת ליל 28, בהפלגת יום 27, בהפלגת ליל 27, יום 31, ליל 32, יום 28, יום 26, ליל 26, לאיזה הפלגות ועונות חוששת בחודש שלאחריו.
5. כשצריך לחשוש לעונ"ב, האם יש כל חילוק דיני ביחס ליום ה30 בין אם הראיה האחרונה היתה בלילה או ביום.
6. ראתה פעמיים ביום י"ח לחודש, בפעם השלישית ראתה בליל י"ח ונמשך ראיתה לתוך יום הי"ח, האם קבעה וסת לי"ח ביום, [ומה הדין אס פעס שלישית לאמה בין עלוה"ש לנה"מ].
7. האם יש חילוק בין אם כשראתה בלילה ונמשך לבוקר זה היה ראיה קצרה מהלילה לבוקר או ראיה ארוכה שנמשכה בלילה ובבוקר ונמשך גם כמה ימים.
8. ראתה שתי הפלגות בהפרש של 28 ביום, אח"כ ראתה בהפרש של 28 אבל הראיה היתה בליל ה28 ונמשך לתוך היום, האם קבעה וסת ליום 28 לחומרא או גם לקולא.
9. והאם יש חילוק בין אם זה היה ראיה מועטת שנכנס לתוך היום או ראיה רגילה של כמה ימים נמשכים.
10. וכן אשה שראתה פעמים בהפלגת 28 ביום, ואח"כ ראתה בליל 26 ונמשך ראיתה עד יום 29, האם קבעה וסת ל29.
11. והאם יש חילוק בין אם ראתה כל אותם ימים [מהיינו מה26 עד ה29] גם בלילה וגם ביום ברציפות או שבדיוק בליל ה28 לא ראתה, - או שלא ידוע לה בודאות שראתה בו.

[סי"ג, פ"ת סק"ט, סדר"ט סקל"ס, כו"פ סקט"ו, מזו"ס יור"ד פ"ה סקנ"ט].

ג. אשה שפעם אחת התארך וסתה ראתה בהפלגת 47.

1. אם אח"כ ראתה כמה פעמים ושום ראיה לא היה יותר מ39, האם ועד מתי צריכה לחשוש להפלגת ה47.
2. אם אחרי הראיה של ה47 ראתה שלש פעמים הפלגת 30, האם עדיין צריכה לחשוש להפלגת ה47.
3. אם אח"כ נעקר וסת של 30, האם צריכה לחשוש להפלגת ה47.

4. וכן אשה שראתה פעמיים בהפלגת 32, אח"כ ראתה פעם אחת או שתים בהפלגת 29 ו27 ואח"כ ראתה שוב בהפלגת 32 האם קבעה וסת להפלגת 32 לחומרא - ולקולא.
5. והאם שונה כאשר אחרי שתי ההפלגות של ה32, ראתה יותר מ3 פעמים בהפלגות קצרות יותר.
6. וכן אשה שקבעה וסת להפלגת 32, אחרי שקבעה את ה32 ראתה כמה פעמים בהפלגות קצרות יותר, אבל לא קבעה וסת להפלגות, האם עדיין צריכה לחשוש להפלגת ה32.
7. אם אחרי שקבעה וסת להפלגת ה32 קבעה וסת להפלגת 27, האם צריכה לחשוש עדיין להפלגת ה32.
8. מה דין כל האופנים הנ"ל אם חזרה אח"כ פעם אחת וראתה בהפלגת 32, בין לענין לחשוש להפלגת ה32, ובין לענין שלא תצטרך לחשוש כבר להפלגת ה27.
9. ומה דין אשה שהיה לה וסת קבוע או לא קבוע להפלגת 34, ואח"כ קבעה וסת לתאריך קבוע בחודש האם עדיין צריכה לחשוש גם להפלגת 34.

[גדר וסיבה שקנה נה עוקר מרוך ומזה מתחלק הדינים, בית מאיר, מו"ד שקט"ו, שו"ע הגר"ז שקמ"ד ושקנ"ח, חזו"ח יור"ד סימן פ"ה שקל"ה-ל"ז, שבה"ל מ"ה סו"ס ק"ז].

<u>ד. אשה שראתה בהפלגת 32, אח"כ ראתה בהפלגת 33, אח"כ ראתה בהפלגת 27, אח"כ בהפלגת 25, אח"כ ראתה בהפלגת 26.</u>

1. האם צריכה לחשוש ל25, 26, 27, 32, 33, והאם סופרת את כל ההפלגות מאותו זמן או כל אחד מזמן אחר.
2. ואם ראתה פעם אחת בהפלגת 37, אחרי 20 יום ראתה שוב, ואחרי 17 יום ראתה שוב, האם צריכה לחשוש להפלגת 17 יום, ולהפלגת 20, ולהפלגת 37, - וממתי סופרת את כל אלו.
3. ואם אחרי שעברו אותם 37 יום שבצירוף ה17 יום ראתה שוב, ואח"כ אחרי 37 יום ראתה שוב האם קבעה וסת להפלגת 37.
4. ומה דין אשה שראתה פעמיים בהפלגת 37 אחרי 7 ימים מהראיה השניה ראתה שוב, ואחרי 30 יום ראתה שוב, האם קבעה וסת להפלגת 37 לקולא ולחומרא ולא צריכה אפילו לחשוש כלל להפלגה של 30, או שחוששת להפלגת 7, 30, ו37 כוסת שאינו קבוע.
5. כשהגיע יום ה30 מהיום ה7 שראתה קודם ועדיין לא ראתה בו, האם צריכה לחשוש לו כעונת הוסת.
6. וכן אשה שראתה בהפלגת 37, אח"כ באמצע ז' נקיים נתקלקלה בבדיקה או בראיה, האם סופרת את ה37 מאותה ראיה, או מהראיה הראשונה.
7. והאם יש חילוק מה היה צורת וכמות הראיה שמחמתה נתקלקלה בז' נקיים.

[סי"ג, ט"ז שקי"ח ש"ך שקל"ח, מו"ד ניתוריס שקי"ד ושקי"ח, בית מאיר, מזו"ח סימן פ"ה שקל"ג, שדר"ט שקי"ט, שבה"ל מ"ב סימן פ"ח].

<u>ה. ראתה בה' בחודש פעמיים אח"כ ראתה בד' בחודש ונמשך עד ז' לחודש.</u>

1. האם צריכה לחוש לה' לחודש כוסת קבוע לקולא, ולחומרא.
2. והאם צריכה לחוש לד' לחודש כוסת שאינו קבוע.
3. חזרה וראתה שוב בד' בחודש ונמשך עד ז', וחודש אחריו ראתה בב' בחודש עד ז' לחודש, האם צריכה לחשוש לד' ולה' בחודש לוסת קבוע.
4. חזרה וראתה שוב בד' בחודש, וחודש אחריו בא' בחודש ונמשך עד ז' בחודש, האם צריכה לחשוש לוסת קבוע לב' בחודש, לד' בחודש, ולה' בחודש.
5. והאם שונה דין הציורים הנ"ל, באופן שפעם השלישית שהתחילה לראות כמה ימים קודם לא ראתה רצוף עד אותו תאריך שהתחילה בחודש הקודם, אלא ראתה טיפה או כמות דם בתאריך המוקדם ולא יותר ואח"כ כשהגיע התאריך של החודש הקודם ראתה שוב.
6. בכל הציורים דלעיל, האם יש הבדל וחילוק כמה הפרש ומרחק ימים היה מתחלת הראיה השלישית עד אותו תאריך שבו התחילה ראייתה בפעמים הקודמות וראתה בהם גם עכשיו.
7. ומה הדין אם ראתה בה' בחודש פעם אחת, אח"כ ראתה בד' בחודש ונמשך עד ז', ואח"כ ראתה שוב בה' בחודש, האם צריכה לחשוש לה' בחודש כקבוע.
8. ומה הדין אם אחרי שהתחילה ראייתה בה' בחודש, וחודש אחריו בד' בחודש, ראתה שוב חודשיים בה' בחודש.

9. וכן אשה שראתה ג"פ בה' בחודש, אח"כ ראתה במשך כמה חודשים בכ"ג, בכ"ו, בכ"ז, בכ', בי"ז, ובה' לא ראתה כלל חזרה אח"כ שוב וראתה פעם אחת בה' בחודש, האם צריכה לחשוש לתאריכי החודש האחרים.
[סי"ג, ס"ך סקע"ח-ע"ב, נקוה"כ על הס"ך סק"ב, מו"ד סק"ד, ציפור הגר"ח סקנ"ח, סדר"ט סק"ל, גר"ז סקקי"ב, נוב"י יור"ד ס"ח, מגרו"מ יור"ד מ"ב ס"ז, מכמ"ח סי"ח, ומ"כ].

<u>ו. ראתה פעמיים בהפלגת 32 יום, אח"כ ראתה בהפלגת 29 יום ונמשכה ראייתה עד 32.</u>

1. האם צריכה לחשוש מעתה גם ל29, וגם לעונה בינונית, וגם ליום החודש.
2. האם חוששת ל29 ו32, [ועונה בינונית, ויום המולד], מהראיה של ה29 שראתה, או מ4 ימים אח"כ דהיינו ממתי שעבר 32 יום מהראיה הקודמת, או שאת ה29 סופרת מראיית ה29 ו32 סופרת מ4 ימים אח"כ דהיינו 32, או שמספק צריכה לספור 32 גם מראיית ה29 וגם מ4 ימים אח"כ.
3. חזרה וראתה שוב בהפלגת 29, ואח"כ בהפלגת 28, וכל אלו נמשכו עד אחרי 32, האם צריכה לחשוש ל28, 29, 32, ולכל התאריכים שהיו גם ימי החודש של אותם ראיות.
4. וכן אם אח"כ חזרה וראתה שוב בהפלגת 28, ואח"כ ראתה בהפלגת 26, ונמשכה ראייתה עד 32, לאיזה הפלגות ולאיזה ימי החודש צריכה לבדוק.
5. אם אח"כ ראתה שוב עוד פעמיים בהפלגת 28, האם צריכה לחשוש עדיין גם להפלגות של 29, 32.
6. אם בכל אותם תאריכי הפלגות וימי החודש לא בדקה, באיזה מהם אסורה אח"כ עד שתבדוק, ובאיזה מהם מותרת.
7. והאם יש חילוק לכל ההלכות אם כל אותם תאריכי ההפלגות הראיה היתה ע"י ראיה אחת ארוכה ברצף, או שראתה והפסיקה יום יומיים, וראתה שוב.
8. חזרה וראתה שוב בהפלגת 33 פעם אחת או ג' פעמים, האם צריכה חודש אח"כ לחשוש ל27, 29, 32, עונה בינונית, ווסת החודש.
[כנ"ל שמלה קודמת, והמס גדרי ודיני מעין פמוס של מולד ושל הפלגה שויס נכל, ותלוי גס הטעמים שמוסגים גס ליום הקדימה, מו"ד סקי"ד- ט"ו, מזו"ח פ"ה מ"ד-ה, נ"ה, פרדס רימונים סקט"ו, שו"ע הגר"ז קו"ח סק"ז].

<u>ז. אשה שראתה פעם אחת בהפלגת 32.</u>

1. אח"כ ראתה בהפלגת 29 ונמשך הראיה עד 32, ואח"כ בהפלגת 32, האם צריכה לחשוש ל32 כוסת קבוע או אינו קבוע.
2. וכן אם ראתה אחרי ראיה ראשונה של 32 כמה פעמים בהפלגות קצרות מ32 אבל כולם נכנסו לתוך ה32 האם קבעה לו וסת
3. אם אחרי אותם ראיות, ראתה פעם או פעמיים ב32, האם כן צריכה לחשוש לו מדין וסת קבוע.
4. וכן אשה שראתה פעמיים בהפלגת 29 אח"כ ראתה בהפלגת 28 שנמשך ל29, אח"כ ראתה הרבה פעמים בהפלגות ארוכות יותר 32, 35, 39, וכדו', אח"כ ראתה שוב פעם אחת בהפלגת 29, האם צריכה עדיין לחשוש להפלגות הארוכות יותר מה29 .
5. ראתה י"ד חשון, ט"ו כסליו, י"ב טבת ונמשך עד ט"ז בו האם קבעה וסת הדילוג לחומרא.
6. וכן אשה שראתה פעמיים בהפלגת 31, אח"כ ראתה פעם אחת בהפלגת 28 שנמשך עד 31, אח"כ ראתה בכמה הפלגות שונות ארוכות מ31, עברו כמה שנים וכמה לידות, אח"כ חזרה וראתה פעם אחת ב31 האם צריכה לחשוש לו כוסת קבוע.
7. וכן אם אחרי שראתה פעמיים ב31 ופעם ג' מ28 עד 31 נתעברה וילדה, אחרי הלידה ראתה שוב ראיה אחת, האם צריכה לחשוש להפלגה של עוד 31 יום.
8. וכן אם ראתה פעמיים ב31, אח"כ ב28 שנמשך עד 31, אח"כ ראתה הרבה הפלגות יותר מ31, ואח"כ ראתה ב29 שנמשך ל31, האם צריכה לחשוש שוב להפלגת 31.
9. וכן אשה שראתה בו' בחודש, חודש אח"כ בד' בחודש, וחודש אחריו בב' בחודש, בכולם ראתה כמה ימים, לאחר מכן ראתה בכ"ט בחודש ועד ז' בחודש לא בדקה ולא הפסיקה בטהרה ולא ידוע לה האם היה דם או לא היה, האם חודש אח"כ צריכה לחשוש גם לד' ולו' לחודש.
[כנ"ל שמלה קודמת, סי"ד, ובגדרי מעין פמוס וסמוס, והמס הסמומים המרוחקים מעטרפים כמסר לס נעקרו, עד כמה נמסג כקבוע, והמס מעיין פמוס גס נמסג למסג של מזרה לרמות ולעניין מה, והמס ככל סוגי הוסת מיעיינן למ"פ].

ח. אשה שראתה 3 פעמים בד' בחודש או בהפלגת 28.

1. עברו אח"כ כמה פעמים יום החודש או מספר ההפלגה ולא ראתה אבל לא בדקה, האם צריכה להמשיך לחשוש להם.
2. האם שונה אם בדקה למחרת, וכן אם עונת הוסת היה ביום ונזכרה מיד אחרי השקיעה ובדקה.
3. אם בדקה כמה פעמים ונעקר, ואח"כ היו לה עוד כמה מיני ראיות של חודש והפלגה אבל לא קבועים, ואח"כ ילדה וכעבור כמה שנים וכמה לידות ראתה פעם אחת בד' בחודש או בהפלגת 28 מה דין כל תאריכי הוסתות והחששות שהצטברו עד כה.
4. אם במשך אותם שנים קבעה וסת אחר ע"י שתי ראיות שתחילתם היו שוים והאחרון התחילה לראות יום קודם ונמשך ראייתה עד לאותו תאריך, ונעקר, האם כשחזרה לראות בוסת הראשון (ד' או 28) צריכה גם לחשוש לו שוב.
5. אם אחרי שקבעה לתאריך ד' בחודש או הפלגה של 32 ונעקר, עבר זמן שבמשך אותם תקופות קבעה וסת של הפלגת 34 ע"י ששתי ראיות שוות ממעיין סתום והשלישי שהתחילה לראות ב28 ונמשך לתוך ה34, ואח"כ חזרה שוב פעם אחת לראות בד' בחודש או הפלגת 32 שהיה קבוע בעבר, האם צריכה לחשוש לו כקבוע.
6. האם יש חילוק דין בשאלה הקודמת, בין אם הוסת שנקבע מפעמיים סתום ואחד פתוח היה וסת הפלגה או היה וסת החודש.
7. קבעה וסת לד' בחודש, ואח"כ קבעה וסת להפלגת 32, ואח"כ נעקר וסת ההפלגה ע"י שראתה ג"פ בהפלגת 33, 37, 39, ואח"כ ראתה פעם אחת בד' בחודש האם חוששת לו כוסת קבוע או אינו קבוע.

[סכ"ו, סי"ד, סט"ז, ס"ך סק"מ-מ"ם, מ"ו, מו"ד סקט"ו, מ"ס קס"ו ד"ה ולכן].

ט. אשה שראתה פעמיים בהפלגת 33 אח"כ ראתה שוב בהפלגת 27 שנמשך עד 33.

1. האם צריכה לחשוש ל33 מ27 או מ6 ימים אח"כ כלומר ממתי שהגיע יום ה33.
2. חזרה אח"כ וראתה בהפלגת 25 מראיית ה27, האם צריכה לחשוש לעוד 8 ימים, כלומר ל33 יום מראיית ה27 האחרון.
3. והאם צריכה לחשוש גם לעוד 16 יום מראיית ה25 שהוא 33 מזמן שהיה צריך להיות ראיית ה33.
4. ומה דין כל הנ"ל באשה שראתה שלש פעמים 33 ואח"כ ראתה ככל הנ"ל.

[ט"ז סקי"ח, נקוה"כ, סדר"ט סקי"ד, כו"פ סקט"ז, מו"ד סקי"ח, מזו"ח סימן פ"ה סקל"ג].

י. ראתה שלש פעמים בהפלגת 25 וקבעה לזה וסת.

1. עברו 75 יום ולא ראתה האם הוסת נעקר.
2. חזרה וראתה שוב ביום ה75 או לאחריו, למה צריכה לחשוש.
3. חזרה וראתה שוב בהפלגת 25 או הפלגה של 27, האם צריכה לחשוש להפלגת 25 ולהפלגה של 75.
4. ואם עברו רק 52 יום ואח"כ ראתה, עברו אח"כ 27 יום ואז ראתה, האם צריכה עדיין לחשוש להפלגת 25.

[סט"ו, ט"ז סקל"ח, נקוה"כ, מוה"ס סקל"ח, סדר"ט סק"כ, מו"ד סק"כ].

יא. אנשים הגרים סמוך לקוטב הצפוני שג' חודשים השמש לא שוקעת

1. האיך והאם קובעים וסת החודש, ווסת ההפלגה בעונות.
2. והאם והאיך משתנה וסתם באותם חודשים שכולו חושך.

[סי"כ, פלימי קפ"ד סק"ד, דנכי יניב מו"ח ק"ם].

יב. ראתה ביום ג' בחודש ניסן [מלמ] **ובכ"ז בחודש.**

1. האם בג' או ד' באייר צריכה לבדוק ולפרוש מדינא גם בלילה.
2. ומה דין אשה שראתה ביום ד' תמוז [מסכ] וכ"ד תמוז האם בד' אב צריכה מדינא לפרוש ולבדוק גם בליל ד'.
3. עבר ג' אייר, או ד' תמוז ולא בדקה, האם מותרת גם ללא בדיקה.
4. עבר ג' אייר או ד' אב ולא ראתה, האם צריכה לחשוש גם לג' סיון ותמוז, וכן באופן השני האם צריכה לחשוש לד' אלול וד' תשרי.
5. וכן אשה שראתה בג' תמוז האם צריכה לחשוש לד' אב יום או לילה, ואם חזרה וראתה בכ"ז תמוז האם צריכה לחשוש לד' אב.

6. וכן אם אשה זו שראתה בג' תמוז מעולם לא ראתה בפחות מ32 יום, האם צריכה לחשוש לד' אב.
7. וכן אשה שהיה לה וסת קבוע לכ"ז בחודש, ראתה בג' תמוז, בכ"ז לא ראתה, האם צריכה לחשוש לג' אב ולד' אב.
[ש"ך סק"ל, תוה"ש סק"כ, תכמ"ץ ס"ה, פ"ת סקי"ב סדר"ט סקי"ב, ט"ז סקי"ז, רע"ץ שס].

<u>יג. אשה שבזמן הביוץ יש לה מיני הפרשות קבועות ומוגדרות.</u>

1. האם צריכה במספר הימים הקבוע שמגיע אחריו הדם לפרוש.
2. וכן אשה שיומיים לפני ראייתה מקבלת חום, האם יומיים אח"כ צריכה לחשוש כעונת הוסת.
3. וכן אשה שמספר ימים קבוע לפני ראייתה מופיעים אצלה כתמים של מראות טהורים, האם צריכה לחשוש במספר ימים שאחריו כעונת הוסת.
4. וכן אשה שמספר ימים לפני ראייתה מופיעים לה פצעים בפניה, האם צריכה לחשוש למספר הימים שאחריו כעונת הוסת.
5. וכן הנשים שרגילות לפני ביאת הוסת לכאבי בטן ראש וכדו', מה התנאים שיוגדר לחשש וסת הגוף לקולא - ולחומרא.
6. האם יש חילוק בין אם כל פעם יש לה אותם כאבים מוגדרים באותם מקומות, או שכל פעם יש לה סוג כאב אחר ובמקום אחר.
7. והאם יש חילוק בין אם זה נמשך תמיד עד יום הראיה או מפסיק קודם.
8. והאם יש הבדל כמה זמן קודם זה מפסיק, כאשר תמיד זה מפסיק במספר ימים קבוע ושווה לפני הראיה.
9. בכל האופנים הנ"ל כשהגיע ל' יום מזמן ראייתה והמיחושים לא הגיעו, האם צריכה לחשוש לעונ"ב.
10. בכל האופנים דלעיל, אם הגיעו אותם סימנים ולא בדקה, וגם עברה אותה עונה, האם מותרת לבעלה ללא בדיקה.
11. בכל האופנים דלעיל, מה הדין אם קורה שסימנים ותופעות אלו מגיעים לפעמים גם שלא בזמן או לפני הופעת הוסת.
[סי"ט-כ"ד, ולעיל קפ"ד סי"ב, ש"ך שס, תוה"ש שס, סדר"ט סקכ"ה, ט"ז סקל"ח, נקוה"כ, תוה"ש סקמ"ח, רע"ץ סק"ד, תו"ד סקכ"ט, מגרו"מ מ"ג נ"ח, ומ"ח פ"ד, שנה"ל מ"ג קכ"ד, ומ"ה קי"ח].

<u>יד. אשה שראתה אחרי טיפול רפקסולוגיה, או ריקוד, או סחיבת משא כבד.</u>

1. האם בטיפול או ריקוד הבא צריכה לחשוש שמא תראה.
2. אם ראתה 3 פעמים אחרי אותם פעולות, האם מעתה צריכה לחשוש אחרי פעולה זו.
3. והאם צריכה לחשוש לו כדין וסת קבוע או שאינו קבוע.
4. וכן אשה שלוקחת כדורים למניעה וכדו', ואחרי מספר ימים מסודר ממתי שהפסיקה ראתה פעם אחת או 3 פעמים, האם צריכה כל פעם לחשוש לאותו יום כעונת הוסת.
5. והאם סחיבה, ריקוד, טיפול, או כמה סוגי כדורים מצטרפים לחשש הראיה.
6. והאם יש הבדל אם רואה תמיד מיד אחרי פעולות אלו או רק אחרי יום או יומיים.
7. וכמה זמן אחרי ההפסקה צריכה לחשוש לו כעונת הוסת.
8. ומה דין אשה ששמעה 3 פעמים אזעקה, וכל פעם אח"כ ראתה, האם צריכה לחשוש אחרי כל אזעקה.
9. בכל אופנים אלו האם צריכה לחשוש לפחות או גם ליום החודש של הראיה, ולהפלגתה מהראיה הקודמת.
[סי"ז, ש"ך סקמ"ח, תו"ד סק"ד, וסקכ"ג].

<u>טו. אשה שיודעת שכבר מעוברת חודש אחד.</u>

1. האם צריכה לחשוש ליום החודש הקודם, ולהפלגה ה35 שהיו לה, ולעונה בינונית.
2. היה לה וסת החודש קבוע, או וסת הפלגה של 38 קבוע, או ממעיין פתוח, ועבר יום החודש ומספר ה35, האם צריכה לחשוש בחודש הבא ליום החודש וכן ליום ה70.
3. אם ראתה בחודש הראשון האם צריכה לחשוש לו בחודש הבא, ולהפלגה מהראיה הקודמת, ולעונה בינונית.
4. ואם ראתה חודשיים והתאריך הבא שיצא יום החודש וההפלגה יהיה כבר אחרי ג' חודשים מתחלת העיבור, האם צריכה לחשוש להם.
[סל"ג, נ"ד, שנה"ל מ"ג קי"ד וס"כ, סדר"ט סקל"ז, תו"ד מידושים סק"כ, ט"ז סקמ"ט, פ"ת סקל"ג].